Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 86 (8826). ◆ 26 апрель, 1986 йил • ШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 24 апрель куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида В. И. Ленин туғилган куннинг 116 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги якунларини кўриб чиқди. 159 миллион киши қатнашган коммунистик шанбалик совет кишиларининг юксак сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратининг, улар партия XXVII съезди қарорларига амалий ишлар билан жавоб қайтариш иштиёқида эканликларининг ёрқин далили бўлиб қолди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг коммунистик шанбалик якунлари ва ишлаб топилган маблағларни сарфлаш тўғрисидаги қарори матбуотда эълон қилинади.

Сиёсий бюро КПСС XXVII съезди якунлари мамлакат партия ташкилотларида қандай муҳокама этилаётганлиги тўғрисидаги масалани тинглаб, шуни мамнуният билан қайд этдики, съезднинг жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш соҳасида ишлаб чиққан бош йўлини меҳнаткашлар ҳамма жойда батамом қўллаб-қувватламоқдалар. Партия съездининг руҳи, съезд қарорларининг сафарбар этувчи кучи партия, бутун мамлакат ҳаётига тобора кўпроқ таъсир ўтказмоқда.

Шу билан бирга Сиёсий бюро партия, давлат ва хўжалик органларининг ишини КПСС XXVII съезди талабларига мувофиқ қайта қуришни жадаллаштириш зарурлигига эътиборни қаратди. Уларнинг фаолиятида амалий ишлар, халқ хўжалик планлари ҳамда социалистик мажбуриятларни бажаришдаги конкрет натижалар асосий ва белгиловчи мезон бўлиши керак. Ҳар бир партия ташкилотининг энг муҳим иш бўғинларини аниқ-пухта белгилаб олишда уларга ёрдам бериш, меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини ўз вақтида қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, юксак пировард натижаларга эришиш билан боғлиқ бўлган барча масалаларнинг оператив равишда ҳал этилишини таъминлаш муҳимдир.

Партия комитетлари пленумларда ва партия йиғилишларда билдириладиган танқидий мулоҳазалар ва таклифларнинг рўёбга чиқарилишини ишчанлик билан ташкил этишлари, хато ва камчиликларни сўзда тан олиб, уларни тузатиш учун ҳеч нарса қилмаётган коммунистларга принципиал баҳо беришлари, расмиятчилик ва қоғозбозликдан қатъиян халос бўлишлари, куч-ғайратни бевосита меҳнат коллективларида ишларни ташкил этишга қаратишлари лозим.

КПСС XXVII съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг енгил саноатда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни планлаштириш, иқтисодий рағбатлантириш ҳамда уни бошқаришни такомиллаштиришни яхшилаш тўғрисидаги қарори қабул қилинди. Қарорда тармоқ ишининг иқтисодий механизмини қайта қуриш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришда туб силжишларни таъминлаш, совет кишиларининг муттасил ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида шундай моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва хилларини кўпайтириш тадбирлари кўзда тутилган. Бирлашмалар ва корхоналарни бошқаришнинг иқтисодий методлари ривожлантирилади. Савдо буюртмалари ишлаб чиқариш планларини тузишга асос бўлади. Енгил саноатни бошқариш ташкилий структурасини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари белгиланди. Жумладан, бу йўналишлар катта, ўрта ва майда корхоналарнинг оқилона қўшилишини, бошқарув бўғинлари қисқартирилишини, ишлаб чиқариш ва саноат-савдо бирлашмаларининг янги типини ташкил этишни кўзда тутади. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни янада ривожлантириш тадбирлари ҳам кўзда тутилган.

Сиёсий бюро «кўз микрохирургияси» тармоқлараро илмий-техника комплексини ташкил этиш тўғрисида ҳукумат киритган таклифни қўллаб-қувватлади. Шу комплекснинг ташкил этилиши кўз хасталигини даволашда аҳолига хирургия ёрдамини тубдан яхшилаш проблемасини ҳал этишга принципиал янги позициялардан ёндашиш, бундай ёрдам ҳажмини шу беш йилликнинг ўзидаёқ анча ошириш ва сифатини яхшилаш имконини беради.

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Германия Бирлашган социалистик партияси XI съездида КПСС делегациясининг иштироки, ўртоқ Э. Хонеккер ва ГДРнинг бошқа раҳбар арбоблари билан ўтказилган суҳбатлар, республика меҳнаткашлари билан учрашувлар тўғрисидаги ахбороти тингланди. Сиёсий бюро делегациянинг ишини маъқуллаб, социалистик қурилиш ва халқаро сиёсатнинг барча масалалари юзасидан партияларимиз ҳамда давлатларимизнинг позициялари бир-бирига батамом мос эканлигидан мамнуният изҳор қилди. Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикасининг социалистик жамиятни ривожлантиришни жадаллаштириш манфаатлари, социализм ва тинчлик манфаатлари йўлида иқтисодий, илмий-техникавий, маънавий соҳалар ҳамда бошқа соҳалардаги қардошларча ҳамкорликни янада чуқурлаштиришга бўлган икки томонлама иштиёқи юксак баҳоланди.

Ўртоқ Л. Н. Зайковнинг Италия Коммунистик партияси XVII съезди ишида КПСС делегациясининг иштироки ҳақидаги, шунингдек делегациянинг ИКП Бош секретари А. Натта билан учрашуви тўғрисидаги ахбороти кўриб чиқилиб, маъқулланди. Ана шу учрашув чоғида иккала партия ўртасидаги алоқаларни янада чуқурлаштиришга доир бир қанча масалалар муҳокама этилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачев ва Н. И. Рижков ўртоқларнинг Бош министр И. Карлссон бошчилигидаги Швеция ҳукумат делегацияси билан ўтказган музокаралари ҳамда суҳбатларининг якунларини муҳокама этди. Биз Совет Иттифоқи билан Швеция ўртасида барқарор, дўстона муносабатларни таъминлашга интилаётганлигимиз таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида иқтисодий ва маданий қурилишга, шунингдек халқаро кескинликни юмшатишга, низоли муаммоларни тинч йўл билан бартараф этиш, барча давлатларнинг суверен ҳуқуқларини ҳурмат қилишга қаратилган ташқи сиёсий фаолиятга оид бошқа баъзи масалалар кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзининг навбатдаги мажлисида республика Олий Советининг депутатлари Октябрь революцияси номли тепловоз ремонт заводи пўлат қуйиш цехининг бригадири Е. А. Маршалов билан 11-«Висотстрой» трести «Железобетонстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг бригадири, КПСС XXVII съездининг делегати М. Ҳабибуллаевнинг депутатлик вазифаларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ахборотларини тинглади.

Депутатлар Е. А. Маршалов ва М. Ҳабибуллаев партиянинг халқ хўжалигини интенсив ривожланиш изига ўтказиш тўғрисидаги программавий йўл-йўриқларини амалий равишда бажаришда актив қатнашаётганликлари, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервларини қидириб топиш ва ҳаракатга келтириш соҳасида катта иш олиб бораётганликлари, юксак меҳнат унумдорлиги, план топшириқларини ва олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа ташаббускорлари бўлиб майдонга чиқаётганликлари уқтириб ўтилди. Улар ўзларининг депутатлик вазифаларини бажариб, сайловчилар билан мунтазам равишда учрашиб турибдилар, Ўзбекистон ССР Олий Советининг фаолияти тўғрисида ва ўз ишлари ҳақида сайловчилар ҳузурида ҳисоб бермоқдалар, меҳнаткашлар мурожаат этиб, ўртага қўйлётган социал масалаларни ҳал этишга катта эътибор бермоқдалар.

Шу билан бирга Президиум баъзи Советларнинг ижроия комитетларида, министрликлар ва идораларда, хўжалик органларида, жумладан, Тошкент шаҳрининг Киров район ижроия комитетида, «Главташкентстрой»нинг уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармасида, темир йўл Тошкент бўлимида депутатларнинг мурожаатларини кўриб чиқишда, сансалорлик ва бюрократизм фактлари содир бўлганлигини уқтириб ўтди.

Қабул этилган қарорда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми депутатлар Е. А. Маршалов ва М. Ҳабибуллаевнинг фаолиятини маъқуллади.

Президиум республика министрликлари, идоралари, давлат комитетларидан, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетларидан депутатларнинг мурожаатларига ва таклифларига ўз вақтида жавоб беришни, уларнинг давлат вазифаларини бажаришларида амалий ёрдам кўрсатишларини талаб қилди.

КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ, депутатларнинг статуси тўғрисидаги Қонуннинг оғишмай бажарилишига, улар ўз ваколатларини реал амалга оширишлари учун ҳамма имкониятларни яратиб беришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланади.

Президиум Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш резервларини сафарбар этиш соҳасида шаҳар Советининг иши тўғрисидаги ҳисоботини ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети саноат доимий комиссиясининг қўшимча докладини тинглаб, шаҳар Совети раҳбарликни такомиллаштираётганини, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва аҳолининг турмуш шароитларини яхшилаш масалаларини комплекс ҳал этишга интилаётганини таъкидлади. Бироқ Советнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ишларнинг аҳволига таъсири ҳали ҳам етарли эмас. У ўтказаётган тадбирлар кўпинча охирига етказилмай қолмоқда, у қабул этаётган қарорлар эса тўла-тўкис бажарилмаяпти. Шу сабабли экономикани экстенсив ривожлантиришнинг кўпгина омиллари бартараф қилинмаган. Фондларнинг самарадорлиги суст ўсмоқда, фан-техника тараққиёти планлари бажарилмаяпти, планларни қандай қилиб бўлмасин бажаришга уриниш практикаси тугатилмаган. Жадаллаштиришнинг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, хўжалик юритиш янги системаси принципларидан максимал фойдаланиш, инсон омилини активлаштириш замирида яшириниб ётган кўпдан-кўп резервлардан дуруст фойдаланилмаяпти.

Ўртада турган вазифаларни ҳал этишда шаҳар Совети меҳнат коллективларига етарли даражада таянмаяпти, шаҳар ижроия комитети, унинг бўлимлари, муассасаларининг КПСС XXVII съезди талаблари асосида ишни қайта қуриш учун бўлган масъулиятини оширмаяпти. Шаҳар Советининг доимий комиссиялари, депутатлари ташкилотчилик ишини суст олиб бормоқдалар, уларнинг баъзилари ишлаб чиқариш планларини бажармаяптилар, жадаллаштириш резервларини актив қидириб топиш билан шуғулланмаяптилар. Шаҳар ижроия комитети, доимий комиссиялар қолоқлик, бюрократизм, маъмуриятчилик фактларига кўпинча бепарво қарамоқдалар, эскичасига ишлаётган, ишлаб чиқаришда социалистик ўз-ўзини бошқаришни ривожлантириш учун зарур шарт-шароитларни яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётган мансабдор шахсларга принципиал баҳо бермаяптилар.

Президиум Чирчиқ шаҳар Совети ва унинг ижроия комитети зиммасига КПСС XXVII съезди қарорларига амал қилиб, ўз территориясидаги хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни яхшилаш, ҳар бир меҳнат коллективида ташаббускорлик муҳитини вужудга келтириш, ҳаётий муҳим социал масалаларни ҳал этишда кўпроқ қатъият ва принципиаллик кўрсатиш вазифасини юклади.

Республика маҳаллий Советларининг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тўғрисидаги қонунларни бажариш ишидаги жиддий камчиликлар масаласи кўриб чиқилди. Кўпгина Советларнинг ижроия комитетлари, уларнинг маъмурий комиссиялари ва ичкиликбозликка қарши кураш комиссиялари бу ишни муносиб даражада масъулият билан олиб бормаётганликлари, унга кампаниячилик билан ёндашаётганликлари, чала-чулпа чоралар билан чекланаётганликлари, қонунларнинг талабларини, спиртли ичимликлар билан савдо қилиш қоидаларини қўпол бузиш ҳолларига муросасозлик қилаётганликлари, ҳуқуқни бузаётган шахсларга нисбатан чидаб бўлмайдиган вазият вужудга келтирмаётганликлари таъкидлаб ўтилди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетига бир ой муддат ичида ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатиш соҳасидаги ишларнинг аҳволини ўрганиб чиқиш, бу ишни қатъиян яхшилаш юзасидан қўшимча чора-тадбирларни амалга ошириш топширилди. Ички ишлар, Юстиция, Савдо министрликларига, «Ўзбекбирлашув» правлениесига ва бошқа ташкилотларга тегишли топшириқлар берилди.

Республика давлат турмушининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ—ДАВР ТАЛАБИ

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИ, БЎЛИМ МУДИРЛАРИ, ШАҲАР ВА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИДАН

Область партия комитетлари секретарлари, бўлим мудирлари, шаҳар, район партия комитетлари биринчи секретарларининг 25 апрель куни Тошкентда очилган республика семинар-кенгашида КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш борасидаги вазифалар муҳокама қилинмоқда.

«КПСС XXVII съезди талаблари асосида республика партия ташкилотлари ташкилотчилик ишини кучайтиришнинг баъзи масалалари» ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Докладда КПСС XXVII съездининг қарорлари республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари учун дастуриламал, куч-ғайрат ва ташаббускорликнинг қудратли манбаи, дадил ва новаторларча ҳаракат қилишга ундовчи омил бўлиб қолганлиги таъкидланди. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, барча ташкилотчилик ва сиёсий ишларни, халқ хўжалигига, социал жараёнларга раҳбарликни қайта қуриш, ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида туб бурилиш қилиш юзасидан бошлаб берган йўлни съезд мустаҳкамлади ва ривожлантирди.

Ишга бундай ёндашиш бирор кишининг иродаси эмас, балки тараққиётимизнинг объектив қонуниятларидан, ҳам ички, ҳам халқаро ҳаёт шароитларидан келиб чиқадиган вазифадир. Ишга бундай ёндашиш, марксча-ленинча таълимотга, Владимир Ильич Ленин васиятларига тўла мос келади.

Ҳозирги вақтда энг муҳим иш — съезд қарорларини конкрет ишларда рўёбга чиқаришдан иборат. Партиямиз собитқадам ва реалистик ҳаракат программасини ишлаб чиқди. Бироқ бу программани бажариш учун, В. И. Ленин таълим берганидек, «бирданига ҳам юқоридан, ҳам қуйидан бошлаш керак». Қанчалик зўр куч-қудрат сарфлаш талаб қилинса ҳам съезд қарорлари амалга оширилиши лозим, деб таъкидлади М. С. Горбачев. Компартия Марказий Комитетидан тортиб бошланғич партия ташкилотигача ҳамма баравар ишга киришган ҳолдагина муваффақиятга эришиш мумкин.

Жадаллаштириш ҳар бир ходим томонидан, ҳар бир участкада, ҳар кун ва ҳар соатда амалга оширилиши керак. Социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришни таъминлайдиган барча омилларни ҳаракатга келтириш учун ҳар бир киши ишда шахсий масъулиятни тўла ҳис этмоғи керак. Партия комитетлари ишга янгича ёндашишда намуна кўрсатишлари лозим. Улар сўзда эмас, балки амалда коммунистларнинг авангардлик ролини таъмин этишлари шарт.

Республика партия ташкилоти салбий ҳодисаларнинг сабабларини ва илдизларини узил-кесил тугатиш, маънавий-психологик вазиятни соғломлаштириш юзасидан қизғин, мураккаб кураш олиб бориш давомида КПСС XXVII съезди қарорларини амалга оширишга киришди. Икки йил аввал бошланган бу кураш кескин тусда ўтмоқда. Баъзи соҳаларда бу кураш муваффақият келтириб, ижобий силжишларни таъминламоқда.

Бироқ, ҳозир XXVII съезд йўл-йўриқларини ҳисобга олганда қанчалик кўп иш қилиш зарурлиги, ҳали ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида қандай жиддий камчиликлар борлиги, партия талаб қилаётган кескин бурилиш ва қайта қуришни таъминлаш учун қандай чуқур ўзгартишларни амалга ошириш зарурлиги равшан кўриниб турибди.

Партия комитетлари ва ташкилотларига янги кучларнинг келиб қўшилганлиги бир қанча область, шаҳар, район партия комитетлари, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар кўп жиҳатдан ўз ишларини қайта қуриб олишларига ёрдам берди. Кўп йиллар давомида тўпланиб қолган барча муаммоларни ҳал этиш тўғрисида гапиришга ҳали вақт эрта. Лекин айрим участкаларда яхшиланиш томон муайян силжишлар кўзга ташланмоқда.

Республика бу йилни анча яхши бошлади. Саноат биринчи квартал план топшириғини ортиғи билан бажарди. Ўсиш суръати 8,2 процентни ташкил этди. Умуман йиллик планни бажариш учун яхши замин вужудга келтирилди. Маҳсулот ўсишининг 76 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Қурилишда иш суръати ва мароми ошди. Чорва ва парранда, тухум харид қилиш плани ортиғи билан адо этилди. Сут тайёрлаш анча кўпайди. Чакана товар обороти ва юк ташиш планлари бажарилди.

Анализ шуни кўрсатмоқдаки, қайси коллективларда партия ташкилотлари, раҳбарлари ва мутахассислар четдан ёрдам берилишини кутиб ўтирмай, юқори органлардан қўшимча ресурслар ва маблағ ажратишни илтимос қилмай, дадил ташаббускорлик кўрсатаётган, ички резервларни ишга солиб, муаммоларни ўз кучлари билан ҳал этаётган коллективларда энг катта муваффақиятларга эришилмоқда.

Лекин ҳамма жойда ҳам иш ана шундай бормаяпти. Барча участкаларда партиявий раҳбарликнинг тубдан ўзгартирилишига эришилганича йўқ. Баъзи бировлар ҳозирданоқ ютуқларга маҳлиё бўлиб қолмоқда, энди дам олаверсак бўлаверади, деб ўйламоқда. Бу эса иш натижаларига таъсир ўтказаяпти. Январь ойида саноатда ўсиш суръати 10 процентни ташкил этган бўлса, биринчи кварталда 2 процент кам бўлди. Бунинг устига биринчи кварталда ўнлаб корхоналар маҳсулот реализация қилиш планларини, шартнома мажбуриятларини бажармади. Буюмларнинг бир қанча энг муҳим турларини ишлаб чиқариш топшириқлари барбод қилинди.

Партия комитетлари ҳамма жойда ҳам ишдаги нуқсонларни аниқлаб, уларни тугатиш чораларини кўрганларича йўқ. Кўпгина шаҳар, район партия комитетлари план топшириқлари бажарилиши устидан назоратни бўшаштириб юбордилар. Улар планларни камайтириш томонига ўзгартиришдек хато практикага тоқат қилиб келмоқдалар ва буни бевосита қўллаб-қувватламоқдалар.

Планларни ўзгартириш ҳолларининг ҳаммасига фавқулодда ҳодиса, давлат ва партия интизомини қўпол равишда бузиш, съезднинг жадаллаштириш тўғрисидаги қарорларини амалда менсимаслик, деб ҳисоблаш лозим, деб таъкидлашди семинар-кенгаш қатнашчилари. План социалистик ишлаб чиқаришнинг қонуни бўлиб, план топшириқларини барбод қилишга ҳеч нарса сабаб бўлмаслиги керак. Айниқса уларни камайтиришни ҳисобга олмаслик лозим.

Ҳозир беш йиллик планлари пухталаштирилаётган бир пайтда бу планлар жадаллаштириш концепциясига қанчалик мос келишини аниқлаб олиш жуда муҳимдир. Планларни талаб этилаётган суръатлар даражасига кўтариш, меҳнат коллективларининг, районлар, шаҳарлар ва областларнинг социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, уларни ошириш лозим. Йил бошида эришилган суръатлар пасайишига йўл қўймаслик, ҳар бир корхона бўйича жадаллаштириш программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш керак. Шу билан бирга, келгуси, 1987 йил учун тағин ҳам юксакроқ суръатларни кўзда тутиш муҳимдир. Бунинг учун иш жойларини аттестациядан ўтказишдан ҳам, корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришдан ҳам, ходимларнинг малакасини оширишдан, қўшимча меҳнат ресурсларини жалб этишдан ҳам—ҳамма нарсадан фойдаланиш керак.

Асосий муаммоларни ҳал этишга ёндашишни ўзгартириш раҳбар, айниқса, партия раҳбар ходими вужудга келган масалаларни юқори ташкилотлар олдига қўймай, балки, ўзи ҳал этишига, ташаббускорлик кўрсатишига асосланмоқ керак. Ана шундай қилинса муваффақият таъминланаверади.

Ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига алоҳида эътибор бериш зарур. Республиканинг кўпгина корхоналарида машина-ускуналар эскириб қолган, тегишли самара бермаяпти, уларни ремонт қилиш учун янги техникани сотиб олишга кетадиганидан ҳам кўп маблағ сарфланмоқда. Шунга қарамай, техникани янгилаш планлари кўпинча тарқоқ бўлмоқда, иш жойларини аттестациядан ўтказиш ва рационализациялаш, янги техникани, принцип жиҳатидан янги технологияни кенг жорий этиш билан мустаҳкам боғлиқ бўлмаяпти.

Область, шаҳар, район партия комитетлари ҳар бир корхона бўйича ишлаб чиқаришни узлуксиз янгилаш планлари ишлаб чиқилишига эришишлари лозим. Бу программаларни бажаришни ҳам объектив ёки субъектив сабабларни пеш қилиб кўрсатишни мутлақо ҳисобга олмай, қаттиқ талаб қилмоқ керак. Айни пайтда барча партия комитетлари ҳузурида фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгашлар тузилиши лозим. Улар фаннинг ишлаб чиқариш билан боғлиқлигини кучайтириш юзасидан қилинаётган ишларни мувофиқлаштириш ва контрол қилишнинг таъсирчан воситаси бўлиши керак.

Маҳсулот сифатини яхшилаш масалалари жиддий эътибор беришга лойиқдир. Бу жуда ўткир ва актуал проблемадир. Олий Сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш биринчи квартал плани атиги 98 процент бажарилди. Кўпгина корхоналарда одамлар харид қилмайдиган сорти паст маҳсулотни ишлаб чиқариш давом этмоқда. Бу айниқса халқ истеъмол товарларига тааллуқлидир.

Республика партия комитетлари олдида агросаноат комплексига раҳбарликни яхшилаш соҳасида ғоят муҳим вазифалар турибди, деб таъкидлашди семинар-кенгаш қатнашчилари. КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларига биноан, ўн иккинчи беш йилликда деҳқончилик

(Давоми 2-бетда).

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИНИ САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК

24 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамияти республика правлениесининг IV пленуми бўлди.

Ташкилий масала кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов жамият правлениеси президиумининг раиси этиб сайланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Г. А. Пугаченкова «Ўзбекистон маданият ёдгорликлари мажмуаси» академик нашри қандай тайёрланаётганлиги тўғрисида ахборот берди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев қатнашди.

Пленум Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамиятининг V съездини 1986 йил 7 июнда чақиришга қарор қилди.

(ЎзТАГ).

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Бироодарлашган шаҳарлар ҳаракати йил сайин мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда. Ўзбекистон пойтахтининг Осиё ва Европада, Африка ва Америкада бирадарлашган шаҳарлари бор. Тунис ва Патиала, Карочи ва Триполи, Марокаш, Скопле ва Сиэтл аҳолиси Тошкент меҳнаткашлари билан қалин алоқа боғлаб турибди.

Тошкент жамоатчилигининг 25 апрелда бўлиб ўтган тантанали йиғилиши биродарлашган шаҳарлар умумжаҳон кунига бағишланди. Йиғилишда биродарлашган шаҳарларнинг вакиллари, республика пойтахтининг олий мактабларида таълим олаётган чет эллик студентлар қатнашдилар.

Йиғилиш аҳли биродарлашган шаҳарлар умумжаҳон федерациясига табрикнома юборди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

24 апрель куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлиси бўлди, мажлисда КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш юзасидан республика ҳукуматининг, министрликлар, идораларнинг, маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети съезд қарорларини, съезд Резолюциясида, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида белгиланган йўл-йўриқлар ва қоидаларни изчиллик билан муттасил бажариш учун зарур чора-тадбирлар амалга оширилишини таъминлашни министрликлар, идоралар; Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети зиммасига юклади.

Айрим министрликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар ўз фаолиятини юксак талаблар асосида ҳали ҳам суст қайта қураётганликлари, мавжуд имкониятлардан паст даражада ишлаётганликлари, белгиланган планларнинг бажарилишини таъминламаётганликлари мажлисда кўрсатиб ўтилди. Социал-маданий соҳа объектлари қурилишида анчагина орқада қолишга йўл қўйилмоқда.

Министрликлар ва идораларга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига КПСС XXVII съезди қарорларини бажаришга оид конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф қилинди. Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга доир конкрет амалий тадбирларни рўёбга чиқаришга, маҳсулот сифатини оширишда туб бурилишни таъминлашга, иқтисодий ишни яхшилашга асосий куч-ғайратлар қаратилиши керак. Иқтисодий тежашни кучайтириш, ёқилғи, электр энергиядан, бошқа моддий ва хом ашё ресурсларидан оқилона фойдаланишга ҳаракат қилиш зарур. Бирлашма ва корхоналарни хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказишга тайёргарлик соҳасидаги ишни кучайтириш лозим. Иш услуби ва методларида амалий равишда кескин бурилиш қилиш, ишчанлик ва уюшқоқликни ошириш, бюрократизм, ваъзхонлик, қоғозбозлик, маҳкамачилик ва маҳаллийчиликнинг, давлат, план ва меҳнат интизомини бузишнинг ҳар қандай кўринишларини қатъиян тугатиш зарурлиги уқтириб ўтилди. Социалистик мулкни сақлаш учун курашни кучайтириш, қўшиб ёзишларни, бошқа салбий ҳодисаларни тугатиш зарур. Ўз қарамоғидаги бирлашма, корхона ва ташкилотларнинг барқарор ишлашини таъминлаш, 1986 йилги план ва социалистик мажбуриятларни ҳеч сўзсиз тўла ва ошириб бажариш учун янада самаралироқ чора-тадбирлар кўрилиши лозим.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига агросаноат комплексидаги бошқарувни қайта қуриш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш иши устидан контролликни кучайтириш, вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан ва ажратиб берилаётган ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини оширишни, пахта етиштиришни ва пахта толаси ажратиб олишни, дон, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва тайёрлашни анча кўпайтириш, шу маҳсулотлар нобуд бўлишини камайтириш ва уларни ўз вақтида қайта ишлашни таъминлаш, аҳоли таъминотини яхшилаш учун озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беришни кўпайтириш топширилди.

Қурилиш, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликларига, «Главташкентстрой»га, пудратчи ва буюртмачи вазифасини ўтайдиган бошқа министрликлар ва идораларга, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига капитал қурилишни яхшилаш масалаларини кўриб чиқиш, уй-жой бинолари, мактабгача тарбия болалар муассасалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, соғлиқни сақлаш ва маданий-маиший объектлар қурилишига эътиборни тубдан ўзгартириш ҳамда 1986 йилда шу объектларни ишга тушириш план топшириқларини бажарибгина қолмай, ошириб бажаришни ҳам таъминлаш таклиф қилинди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, республика министрликлари ва идораларига халқ истеъмол молларининг сифатини тубдан яхшилаш, уларни ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва турларини кўпайтириш, аҳолининг пул даромадлари ва харажатлари балансли бўлишини, тўлов қобилиятига эга бўлган талабни қондиришни таъминлаш топширилди. Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш такомиллаштирилсин. Аҳолига ҳақ эвазига кўрсатиладиган хизмат планларининг бажарилиши учун бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар аппарати ходимлари ва раҳбарларининг масъулияти оширилсин.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг КПСС XXVII съезди қарорларини бажаришга оид тадбирлари маъқулланди.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

58-ЛЕНИН, 66-СТРОИТЕЛЬ, 87-ОКТЯБРЬ, 90-ВИСОКОВОЛЬТНИЙ, 224-ЖАРАРИҚ, 233-КУЙБИШЕВ, 246-ИЙК, 254-ЖУМАБОЗОР, 279-ЧИНОБОД, 288-ГУЛИСТОН САЙЛОВ ОКРУГЛАРИ БЎЙИЧА ЎРНИ БЎШАБ ҚОЛГАН ДЕПУТАТЛАР ЎРНИГА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари область совети ижроия комитети **қарор қилади:**

58-Ленин, 66-Строитель (Бекобод шаҳри), 87-Октябрь ва 90-Височовольтний (Чирчиқ шаҳри), 224-Жарариқ ва 233-Куйбишев (Калинин райони), 246-ИЙК ва 254-Жумабозор (Коммунистик райони), 279-Чинобод, (Оржоникидзе райони), 288-Гулистон (Паркент райони) сайлов округлари бўйича ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига халқ депутатлари Тошкент область Советига сайловлар 1986 йил 25 май якшанба куни ўтказилсин.

Ижроия комитет раиси: П. АБДУРАҲМОНОВ.
Ижроия комитет секретари: А. МАНСУРОВ.
Тошкент шаҳри, 1986 йил, 24 апрель.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ—ДАВР ТАЛАБИ

(Боши 1-бетда).

ва чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни жадал кўпайтириш, аҳоли жон бошига бундай маҳсулотларни истеъмол қилишни ошириш лозим.

Бу вазифаларни ҳал этиш учун аввало қишлоқдаги қудратли ишлаб чиқариш-иқтисодий потенциалдан фойдаланишни яхшилаш, аграр ишлаб чиқаришнинг барча бўғинларида тегишли тартиб ўрнатиш лозим.

Фан-техника тараққиёти деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ҳажмини ошириш, унинг иқтисодий самарадорлигини кучайтиришнинг энг муҳим воситасидир. Ҳосилни машинада йиғиштириб олиш — энг асосий йўл бўлмоғи керак. Кадрларга, уларнинг ишлаб чиқаришни бошқариш қобилиятига йиғим-терим ишларини механизациялаш даражасига қараб баҳо берилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳосилни йиғиштириб олиш учун техникани, механизаторларни, бутун моддий-техника базасини тахт қилиб қўйиш ишларини авж олдириб юбориш, бу йил пахтанинг камида 60 процентини машина билан йиғиштириб олишга эришиш керак.

Пахтачиликни бутун чоралар билан ривожлантириш партия комитетларининг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги асосий вазифасидир. Ҳар бир районда ерлар унумдорлигини ошириш, интенсив технологияни жорий этиш, деҳқончиликнинг илмий асосланган системаларини, алмашлаб экишни жорий этишнинг конкрет программаси бўлиши керак.

Шу йилнинг ўзидаёқ ҳар бир районда бир-икки хўжаликни интенсив технологияга ўтказиш, бу хўжаликларни барча зарур нарсалар билан таъминлаш ва шу асосда барча қишлоқ хўжалик кадрларини ўқитиш лозим.

Чорвачилик партия комитетларининг доимий назоратида бўлиши даркор. Партия комитетлари агросаноат комитетлари билан биргаликда ҳар бир фермадаги ишлар аҳволини батафсил ўрганиб чиқишлари керак. Кечиктириб бўлмайдиган чораларни кўриш билан айни пайтда истиқболни кўзлаб, молларнинг зотини яхшилаш, маҳсулдорлигини ошириш, озуқа базасини мустаҳкамлаш ишларини рўёбга чиқариш лозим.

Мева-сабзавот маҳсулотлари билан қониқарли таъминланмаганликлари учун меҳнаткашлардан кўп шикоятлар тушмоқда. Бу ҳақли таъналардир. 1986—1990 йилларга мўлжалланган план лойиҳасида колхозларда, совхозларда ҳамда қайта ишловчи корхоналарда сиғими 140 минг тонналик сабзавот-картошка омборлари қуриб ишга тушириш кўзда тутилган. Лекин аҳолининг янги сабзавот ва мевага бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун бу етарли эмас. Шу беш йилликда қўшимча равишда яна камида 60 минг тонна сиғимли холодильникларни ишга тушириш керак.

Область ва район партия комитетлари хўжасизлик йўлига ишончли ғов солишлари, ишлаб чиқаришга раҳбарликнинг иқтисодий методлари ролини оширишлари керак. Ҳозир колхоз ва совхозларга фаол, юксак касб маҳорати билан, новаторчасига ишлашдан манфаатдор бўлган кишилар раҳбарлик қилишлари лозим. Партия комитетлари ишга ана шундай ёндашишларни таъминлашлари, хўжалик юритишнинг иқтисодий методларига кенг йўл очиб беришлари лозим. Кадрларга иқтисодий таълим бериш масалаларини активроқ ҳал этиш, бунинг учун ҳар бир районда базавий хўжаликка эга бўлиш муҳимдир.

Суғорма деҳқончилик шароитида мелиорация интенсивлашнинг асосий омилларидан биридир. Республикада сув хўжалиги соҳасида катта қурилишлар олиб борилмоқда. Улар ҳам янгича ёндашиш ва янги иш режаларини талаб қилади. Мутахассисларнинг маълумотларига кўра, бу йил сувнинг ғоят танқис бўлишлиги кутилади. Шундай экан, сувни тежаш, унинг исроф бўлишига йўл қўймайдиган прогрессив технологияларни жорий этиш проблемаси айниқса ўткирдир. Илғор хўжаликлар тажрибаси бу йилги шароитда сувни тежаш ва илғор технологияларни жорий этиш ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини кўрсатмоқда.

Капитал қурилишнинг кўпгина проблемалари кескинлигича қолмоқда. Жиззах, Тошкент областлари, Тошкент шаҳри пландаги асосий фондларнинг ишга туширилишини таъминламади. Республикадаги 50 дан ортиқ район ва шаҳар шу йилнинг биринчи кварталида капитал қурилиш плани бажарилишини барбод қилди.

Партия XXVII съезди бутун қурилиш комплексини янги индустриал ва ташкилий даражагача кўтариш, корхоналарни реконструкция қилиш чоғида ҳам, янги объектлар қуришда ҳам инвестиция циклини камида икки баравар қисқартириш вазифасини қўйди. Бироқ, ташкилотлар ва корхоналарнинг раҳбарлари аввалгидек ҳозир ҳам маблағлар ким томонидан ва қандай ўзлаштирилиши ҳақида ўйламай, мумкин қадар кўпроқ маблағ ундиришга интилмоқдалар.

Уй-жой қурилишини жадаллаштиришга алоҳида эътибор бериш зарур бўлади. Республикамизда уй-жой проблемаси айниқса жиддий проблема бўлиб турибди. Область партия комитетлари ва республика Министрлар Совети бу проблемани ҳал этиш йўлларини белгилаб олиш хусусида кўп иш қилишлари лозим. Министрликлар ва идоралар, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, меҳнат коллективлари ҳар бир тармоқда, областда, шаҳарда, районда, корхонада ҳозирги беш йиллик учун белгиланган уй-жой қурилиши ҳажмидан ўзиб кетишни, 2000 йилга бориб ҳар бир оилани алоҳида квартирага ёки якка тартибда қурилган уй билан таъминлаш даражасига сўзсиз чиқиб олиш учун барча маблағ манбаларидан, резервлар ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланишни кўзда тутиб, уй-жой проблемасини ҳал этишнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарур.

Экономикамизнинг ҳамма тармоқларида давлат ва партиявий йўл билан қаттиқ тартиб ўрнатилиши керак. Контрол ҳисоб-китоб, ҳисоботни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш партия, совет, хўжалик органларининг ҳамиша диққат марказида бўлиши лозим. Ҳозирги вақтда қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликка қарши кураш жиддий иқтисодий, сиёсий ва маънавий проблема бўлиб қолмоқда. Бу ўринда заррача ҳам бўшашувчанлик бўлмаслиги керак. Партия ва давлатни алдашга ҳар қандай уриниш ҳам партиявий, ҳам маъмурий, ҳам жиноий йўл билан қаттиқ жазоланиши лозим.

Жадаллаштириш йўлини ўтказиб, бурилишга эришиш учун ҳаракат қилиб, иқтисодий ва социал тараққиёт проблемаларини ҳал этишга комплекс, ўзаро боғлиқ ҳолда ёндашишни таъминлаш керак. Инсон омилини активлаштирмай, социал жиҳатдан кучли сиёсатни зўр ғайрат билан ўтказмай туриб, халқ хўжалигида йирик силжишларга эришиш мумкин эмас.

Кейинги вақтларда республикада меҳнаткашларнинг ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларини қондиришга кўпроқ эътибор бериладиган бўлиб қолди. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан таъминлаш яхшиланди. Савдо ва маиший хизматни ташкил этишнинг янги формалари жорий қилинмоқда, шу тармоқларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда.

Бироқ, умуман республикада ва айниқса қишлоқда жуда кўп проблемалар тўпланиб қолдики, улар ниҳоятда ўткир проблемалардир. Шу беш йилликни турмушни, энг аввало қишлоқ турмушини қайта қуриш беш йиллигига айлантириш лозим. Бунинг учун давлат капитал маблағлари билан бир қаторда корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликларнинг маблағларини, гражданларнинг шахсий маблағларини жалб этиш, 1—2 йил ичида ҳар бир районда намунали посёлкалар барпо этиш ҳамда улардан ўрнак олиб барча қишлоқлар ва район марказларини қайта қуриш керак.

Аҳолига савдо, маиший хизмат, медицина хизматини анча яхшилаш талаб этилади.

Республикада ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш проблемаси ҳамон ўткир бўлиб қолмоқда. Маҳаллий партия ва совет органларининг йўл қўйиб берганликлари натижасида чакана савдо корхоналари ва матлубот кооперацияси умумий овқатланиш корхоналарининг учдан бир қисмидан кўпроғида спиртли ичимликлар сотишда савдо қоидалари бузилишига йўл қўйилмоқда.

Соғлиқни сақлашни янада ривожлантириш, аҳолига медицина хизмати сифатини ошириш тўғрисида ҳамма жойда ғамхўрлик қилиш энг муҳим социал вазифаларнинг бири, биринчи даражали муҳим аҳамиятга эга бўлган ишдир.

Одамларнинг эҳтиёжлари ва талабларини қондириш тўғрисидаги ғамхўрлик гражданларнинг хатлари ва мурожаатларини диққат-эътибор бериб аниқ-пухта кўриб чиқишдан ажралмасдир. Партия комитетларининг секретарлари хат ва аризаларнинг кўриб чиқилиши устидан контролни кучайтиришлари зарур. Маълумки, илгари танқид учун таъқиб этиш ҳоллари мавжуд бўлганлиги сабабли ҳам ҳозир шундай қилиш айниқса муҳим. Айни вақтда шуни ҳам ҳисобга олиш керакки, айрим шахслар республикада вужудга келган вазиятдан ҳалол, принципиал ходимларга туҳмат қилиш, ҳар хил йўл билан шахсий наф кўриб қолиш учун фойдаланишга уринмоқдалар. Шу боисдан ҳар бир хатни холисона ва талабчанлик билан текшириб чиқиш қонун бўлиб қолиши керак.

Докладда ижтимоий ишлаб чиқаришдаги мавжуд меҳнат ресурсларидан яна ҳам тўлароқ фойдаланиш проблемасига катта эътибор берилди. Катта ёшдаги меҳнатга қобилиятли аҳолининг, шу жумладан эркакларнинг талайгина қисми фақат шахсий ва томорқа ёрдамчи хўжалигида банд бўлиб турганлиги каби аҳволга бундан буён тоқат қилиш мумкин эмаслиги қайд этиб ўтилди.

Партия комитетлари совет органлари ва планлаштирувчи органлар билан биргаликда меҳнаткашларни ишлаб чиқаришга қўшимча равишда жалб этишга, мавжуд қувватлардан тўлароқ фойдаланишга, станоклар ва машина ускуналарнинг смена коэффициентини оширишга, аҳоли зич яшайдиган областлардан кўпроқ одамларни республиканинг қўриқ районларига юборишга қаратилган чора-тадбирларни дарҳол ишлаб чиқиб, амалга оширишлари лозим. Ноқоратупроқ зонанинг қиёфасини ўзгартиришда, Сибирни, БАМ ва Узоқ Шарқ зонасини ўзлаштиришда республика меҳнаткашларининг иштирок этишини кенгайтириш уларнинг жуда муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчидир.

Бутун идеология иши КПСС XXVII съезди қарорларини рўёбга чиқаришга қаратилиши керак деган фикр алоҳида таъкидланди. Ҳозир республиканинг ҳамма жойида съезд материалларини ўрганиш авж олиб кетди. Агитация-оммавий иш соҳасидаги кадрлар, пропагандистлар, лекторлар, оғзаки ва ёзма пропаганданинг барча ходимлари съезд ғояларини оммага етказишда ёрдам беришлари керак. Бу ишда кўпгина янги, мароқли жиҳатлар пайдо бўлмоқда, аммо эскича услуб ҳам ўз таъсирини кўрсатмоқда жиддий нуқсонлар ва камчиликлар бор.

Кейинги вақтларда меҳнаткашларнинг маданий дам олишини тўғри ташкил этиш зарурлиги тўғрисида кўп гапирилмоқда, аммо афсуски, бу гапларнинг ҳаммаси ҳозирча фақат эзгу тилаклargina бўлиб қолмоқда.

Атеистик пропагандани кучайтириш соҳасида ҳали кўп иш қилиш керак бўлади.

Идеология ишида мавжуд ғоят катта резервлардан ҳали ҳам суст фойдаланилмоқда, бу ишга янги кадрлар қатъият билан жалб этилмаяпти, ҳамон эскириб қолган иш формалари ва методлари афзал кўрилмоқда. Ҳатто партиянинг матбуотдек қудратли қуролидан ҳам баъзида кам самара билан фойдаланилмоқда.

Инсон омилини активлаштириш ишида маданий-оқартув муассасалари, ижодий ходимлар ғоят катта роль ўйнайди. Аммо кўпгина партия комитетлари бу соҳанинг муҳимлигини етарли баҳолай олмаяптилар.

Давр тақозоси — жадаллаштириш, интенсивлаш ҳаётимизнинг барча соҳаларига сингиб кетиши керак, идеология иши ҳам бундан мустасно эмас. Бунда зўр ғайрат, фидокорлик билан ишлаш ҳам керак, идеология ходимлари ўзларига энг асосий ва масъулиятли партия иши — омманинг марксча-ленинча онгини, коммунистик эътиқодини шакллантириш ишониб топширилганлигини доимо ёдда тутишлари лозим.

Партия комитетлари ва ташкилотларидан ташкилотчилик ишини қатъиян қайта қуриш, унинг барча форма ва методларини кучайтириш талаб қилинади. Гап аввало кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдаги бутун ишни янада такомиллаштириш тўғрисида бормоқда. Бу масалаларга бир вақтда ўтказиладиган кампания сифатида ёндашиш мумкин эмас. Қобилиятли ташкилотчиларни муттасил тарбиялаш ва ўстириш, ўзгаришлар зарурлиги тўғрисидаги сўзларни ниқоб қилиб олиб, амалда қайта қуришга мослашиб олишга, умрини яшаб бўлган эски методлар билан иш кўришга уринаётган, олға томон ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган кимсаларни аниқлаш зарур.

Кадрлар билан ишлашда В. И. Лениннинг энг яхши ходимларни танлаш ишини кенг кўламда, планли, мунтазам ва ошкора йўлга қўйиш зарурлиги ҳақидаги кўрсатмаларига доимо амал қилиш зарур.

Партия комитетлари ўз ишларини шундай ташкил этишлари зарурки, яқин икки-уч йил ичида кадрлар резерви ўзагини янгидан тузиш, келгусидаги ишга уларни тайёрлашни тубдан қайта қуриш мумкин бўлсин.

Энг муҳими кадрларнинг фаолиятини, уларнинг Устав талабларини ва ахлоқ нормаларини қандай бажараётганлигини юқоридан ҳам, қуйидан ҳам кун сайин назорат қилишни кучайтириш керак. Бу эса танқид ва назорат қилиш учун ёпиқ зоналар ҳам, мансаблар ҳам бўлиши мумкин эмас, деган маънони билдиради. Яқин ўтмишдаги бундай зоналар ҳаддан ташқари қимматга тушди. Шу сабабли партия комитетлари ва айниқса бошланғич партия ташкилотлари кадрларга нисбатан талабчанликни бутун чоралар билан оширишлари зарур.

Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари партиямиз Марказий Комитети ҳозир қўяётган талаблар асосида ўз ишларини ҳали қайта ташкил этганлари йўқ, съезд белгилаган қарорларни рўёбга чиқариш учун ўзларининг ғоят бой имкониятларидан фойдаланмаяптилар.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини кучайтира бориб, биринчи навбатда партия йиғилишларининг роли ва аҳамиятини ошириш керак. Ҳар бир партия йиғилишида партия белгилаган планларни бажариш соҳасидаги ишга, коммунистнинг қаерда ва ким бўлиб ишлашидан қатъий назар меҳнат коллективларини мана шу планларни бажаришга сафарбар этишга ҳар бир коммунист қўшаётган шахсий ҳисса тўғрисида принципиал ва талабчан руҳда гап бориши зарур.

КПСС XXVII съезди партия комитетларининг ўзининг иш услуби ва методларини қайта ташкил этишни талаб қилди. Мазкур ишни такомиллаштириш юзасидан муайян чоралар кўрилмоқда.

Аммо ҳали кўпгина партия комитетлари коллективчилик принципини нотўғри тушунмоқдалар, мажлислар сонини кўпайтиришни коллективчилик деб ҳисобламоқдалар. Бунда коллектив бўлиб муҳокама этиш чоғида белгиланган режалар амалий иш билан мустаҳкамланмаяпти. Шу боисдан қабул қилинган қарорларнинг ижро этилишини назорат қилиш ва текширишни кучайтириш, мана шу муҳим ишда расмиятчиликдан қатъий равишда халос бўлиш зарур.

Танқид ва ўз-ўзини танқид проблемаси ҳамон кескин бўлиб қолмоқда. Танқидни, мавжуд камчиликларга барҳам беришда кўмаклашувчи танқидни танқидбозликдан ва шунчаки бир танқиддан аниқ-равшан ажратиб қўйиш зарур. Бир қанча партия комитетларида мавжуд бўлган планлаштириб қўйилган танқид практикасига қатъиян чек қўйиш керак. Бундай ҳолларда меҳнаткашларнинг нутқларига жавоблари тайёр бўлган саволлар қўшиб қўйилади, баъзида эса ҳамма иш хўжалик масалаларида ёрдам бериш тўғрисидаги илтимослардан нарига ўтмайди. Бунинг устига бундай ёрдам ҳақиқатан ҳам зарурлиги мутлақо таҳлил этилмайди, мавжуд резервлардан фойдаланиш соҳасидаги ўз ишига ўз-ўзини танқид руҳида ёндашилмайди.

Партия аппаратининг иш услубини такомиллаштира бориб уюшқоқликни, ишчанликни мумкин қадар кўпроқ ошириш зарур. Бунда ҳамма ишда: халқ хўжалигига раҳбарликдан иборат кенг миқёсли масалаларда ҳам, социал масалаларда ҳам, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларига зўр эътибор билан ёндашишда, партия ички турмушининг форма ва методларини такомиллаштиришда ҳам ишчанлик билан ижодий ёндашиш лозим.

Область, шаҳар, район партия комитетларининг иш услуби ва методларини такомиллаштиришда КПСС съездининг улар аввало сиёсий раҳбарлик органлари сифатида иш кўришлари кераклиги тўғрисида берган кўрсатмаси алоҳида аҳамиятга эга. Амалда бу нарса шуни билдирадики, партия комитетлари хўжалик ташкилотларининг ўрнини босишига ва уларни такрорлашга, шу ташкилотларнинг оператив фармойиш бериш фаолиятига аралашишга қатъиян барҳам бериб, ўз эътиборини ташкилотчилик ва сиёсий масалаларга қаратишлари керак.

Барча ишларда конкретлилик, изчиллик, сўз билан ишнинг бирлиги, кенг кўламдаги ошкоралик лозим. Одамларнинг фикрларини пухта эътиборга олиш, барча ижтимоий кучларнинг ҳаракатларини моҳирлик билан мувофиқлаштириб бориш лозим. Энг муҳими ҳамиша омма орасида бўлиш, барча ташкилотчилик ва сиёсий ишлар маркази планларнинг тақдири ҳал этиладиган, муаммолар, муваффақиятлар ва нуқсонлар айниқса яққол кўриниб турадиган бевосита меҳнат коллективларига кўчирилиши керак.

Докладдан сўнг семинар қатнашчилари иш тажрибасини ўртоқлашдилар, КПСС XXVII съезди талаблари асосида партия комитетларининг иш услубини қайта қуриш проблемаларини батафсил муҳокама қилдилар.

Ушбу масалалар юзасидан Наманган область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари С. М. Нестеренко, Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев, Навоий область партия комитетининг биринчи секретари А. С. Ефимов, Фарғона областидаги Киров район партия комитетининг биринчи секретари Н. Раҳимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари М. К. Оролбоев, Шаҳрисабз шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ш. А. Мансурова, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси М. Рўзиматов сўзга чиқдилар.

Сўнгра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Марказий Комитет бўлимларининг мудирлари семинар қатнашчилари билан группа-группа бўлиб энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган проблемаларни ҳал этишга алоқадор партия ишининг баъзи конкрет жорий масалаларини муҳокама қилдилар.

Семинар-кенгашда КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими сектори мудирининг ўринбосари И. Е. Пономарев «Партия аппарати ишида илмий ёндашув ва маданият» мавзуида нутқ сўзлади.

26 апрель куни семинар-кенгаш ўз ишини давом эттиради. (ЎзТАГ).

Техника ижодкорлигини ривожлантирайлик

БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ОБЛАСТЬ ТАШКИЛОТИ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

БУТУНИТТИФОҚ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг XI Тошкент область конференцияси фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қандай қилиб катта ҳисса қўшишга тайёргарликнинг ҳақиқий кўриги бўлди. Докладчи — Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти (ВОИР) область Советининг раиси А. З. Абдуллаев ва музокарада сўзга чиққан ВОИР Чирчиқ шаҳар Советининг раиси В. М. Олишев, 11-«Висотстрой» қурилиш тресги бригадири М. Ҳабибуллаев, «Узбекгидроэнергострой» тресги бош инженери, ихтирочи Р. Ш. Садреев, ВОИР Коммунистик район Советининг раиси А. И. Ким, Тошкентдаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси, рационализатор Э. В. Красношчекова, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати эритувчиси, рационализатор Л. А. Матвеев, ВОИР Киров район Советининг раиси, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош инженери Р. С. Новицкий ва бошқалар область ихтирочилари ва рационализаторлари ҳамда ВОИР область Советининг фаолиятини КПСС XXVII съезди талаблари асосида таҳлил қилдилар.

Ҳисобот докладида таъкидланганидек, олдинги конференция бўлганидан бери ўтган уч йил давомида областда ВОИР аъзолари сони деярли 13 минг нафар кишига кўпайди ва ҳозирги вақтда улар сафида 117 минг нафардан кўпроқ янгилик ихлосмандлари бор. Бироқ ВОИР аъзолари сонини кўпайтириш бўйича топшириқ бажарилмай қолди. Қурилиш, алоқа, маҳаллий саноат, автомобиль транспорти, қишлоқ хўжалиги корхоналарида янги кучларни техник ижодкорликда иштирок этишга жалб этиш ишлари суст йўлга қўйилган.

Область Совети ишчилар ва инженер-техник ходимлар техника ижодкорлигининг энг самарали формаси бўлган комплекс ижодий бригадаларга кўпроқ эътибор берди. Ҳозирги вақтда областда 1250 та шундай бригада ишлаб турипти. Уларнинг сони 45 процент ортди. Жамоатчи конструкторлик ва патент бюролари сони кўпайди. Лекин кўпгина корхоналарда меҳнаткашларнинг жамоатчи ижодий бирлашмаларини ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини яхшилашга лозим даражада эътибор берилмаяпти. Новаторлар кенгашлари ҳам кенг ёйилмади. Ваҳоланки бундай кенгашлар новаторлар тажрибасини ўрганиш ва пропаганда қилиш бўйича цех, завод ва тармоқ мактабларини ташкил этишга сезиларли даражада ёрдам берган, касб маҳорати конкурсларини тайёрлашда иштирок этган бўлур эди. ВОИРнинг корхоналардаги кенгашлари новаторлар советларини кенгайтириш бўйича зарур чораларни кўришлари керак. Бундай советларда иш оқилона йўлга қўйилган бўлса, улар тармоқлараро ихтиролар ва рационализаторлик таклифларидан кенг фойдаланишга анчагина ҳисса қўшган бўлур эди.

Сўнгги уч йил давомида ўртача ҳар йили техника ижодкорлигида 39 минг нафар киши иштирок этди. 91 минг 840 та рационализаторлик таклифи ва 1205 та ихтиродан фойдаланилди. Область ихтирочилари ва рационализаторлари уч йил давомида техника янгиликларидан фойдаланиш ҳисобига ками билан 240 миллион сўмлик иқтисодий самара олиш ҳақидаги мажбуриятларини ортиғи билан бажардилар.

Барча ихтиролардан бир вақтнинг ўзида тўла фойдаланиш мумкин эмаслиги ҳаммага маълум. Уларнинг айримлари истиқболли ҳисобланади, бошқаларини эса мавжуд технологик жараёнда жорий этиб бўлмайди, учинчилари эса қисқа муддат ичида эскириб қолади. Бошқа сабаблар ҳам бор. Бироқ план-топшириқларга мувофиқ илмий-тадқиқот ёки лойиҳалаш-конструкторлик ишларини амалга ошириш тартибида яратилган ихтиролардан фойдаланмасликни нормал ҳол деб бўлмайди. Масалан, «Главхлопкомаш»нинг Тошкент области зонасида жойлашган корхоналари ва ташкилотларида ўтган уч йилда ихтиро учун авторлик гувоҳномаси бериш тўғрисида 126 та қарор олинган эди. Бироқ, «Чирчиксельмаш», агрегат, «Ташхимсельмаш» заводлари сўнгги йилларда бу ихтироларнинг бирортасидан ҳам фойдаланмади. Ваҳоланки, бу соҳада ижобий мисоллар кўп. Бундай тажрибани ўрганиш учун узоққа бориб ўтиришнинг ҳам ҳожати йўқ. Масалан, Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси шу давр ичида бошқа тармоқлардан олинган 101 та ихтиродан фойдаланди.

Ўз ихтироларини жорий қилиш аҳволи ҳам кўнгилдагидек эмас. Уч йил давомида «Узбекхлопкомаш» бирлашмасида 9 та ихтиро яратилди. Бироқ уларнинг бирортасидан ҳам фойдаланилмади. «Сигнал» бирлашмасида яратилган 24 та ихтиронинг фақатгина 2 тасидан фойдаланилди.

Ҳисобот докладида, конференция иштирокчиларининг кўпгина нутқларида ВОИР советлари ва хўжалик органларининг ишидаги камчиликлар ва нуқсонлар принципиаллик билан очиб ташланди. ВОИР область Совети, унинг президиуми замон талабларига мувофиқ ташкилотчилик иши услуби ва усулларини қайта қуриши лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Конференция кенгайтирилган қарор қабул қилди. ВОИР область советининг янги состави сайланди.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг секретари В. Г. Гордиенко қатнашди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети 1986 йил 11 майни иш куни деб ҳисоблашга қарор қилди.

Ишчи ва хизматчиларнинг 1986 йил 11 майдаги фойдаланилмаган дам олиш куни уларнинг ҳар йилги отпускасига қўшилиб отпуска кунларига қандай ҳақ тўланса бу кун учун шундай ҳақ тўланади.

КАМЧИЛИКЛАРНИ ТУГАТИБ, ЮТУҚЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

1986 йил биринчи кварталда Тошкент области ва Тошкент шаҳри саноатининг давлат планини бажариш якунлари тўғрисида

БИРИНЧИ кварталда бирлашмалар ва корхоналар коллективларининг меҳнат активлиги ва ташаббускорлигининг ошиши асосида саноатда ривожланишнинг суръати ўсишига ва унинг кўпгина тармоқларида техника-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланишига эришилди. **Маҳсулотнинг умумий ҳажми** ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан **6,5 процентга ошди. Меҳнат унумдорлиги 5,5 процент ўсди,** бунинг ҳисобига ишлаб чиқаришнинг 85 процент ўсиши таъминланди. Кўпчилик муҳим буюмлар ишлаб чиқариш бўйича белгиланган топшириқлар ортиғи билан бажарилди.

Маҳсулот реализация қилиш квартал плани 102,2 процент бажарилди. Оҳангарон ва Калинин районларидан ташқари барча шаҳар ва районларнинг саноати планни бажарди.

Ҳозир саноат бирлашмалари ва корхоналарнинг учдан бир қисми хўжалик юритишнинг янгича шароитларида ишлаяпти, улар умумий маҳсулотнинг ярмига яқинини ишлаб чиқаряптилар. Кўпчилик министрликлар бўйича шартнома мажбуриятларининг бажарилиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ошди.

Область шаҳарлари ва районлари саноати анча ривожланди. Маҳсулот реализация қилиш бажарилиш ва ўсиш суръатлари кўрсаткичлари қуйидагича бўлди.

	Маҳсулот реализация қилиш квартал планининг бажарилиш проценти	1986 йилнинг биринчи кварталида 1985 йилнинг биринчи кварталига нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Меҳнат унумдорлиги бўйича
Шаҳарлар:			
Тошкент	102	107	105
Олмалиқ	100,9	105	104
Ангрен	104	107	106
Оҳангарон	102	99	103
Бекобод	104	107	109
Нариманов	102	106	105
Чирчиқ	103	114	113
Янгийўл	102	102	102
Районлар:			
Оққўрғон	100,2	118	104
Оҳангарон	81	81	83
Бекобод	105	108	105
Бўстонлиқ	103	102	103
Бўка	102	114	116
Ғалаба	104	106	109
Калинин	99,5	96	97
Коммунистик	105	108	111
Оржоникидзе	107	103	99,2
Паркент	104	102	100,2
Пискент	106	100,6	99,7
Ўрта Чирчиқ	102	108	107
Тошкент	112	83	79
Чиноз	100,4	122	130
Янгийўл	102	98	102

Умуман область бўйича **энг муҳим саноат маҳсулотлари** ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1986 йилнинг биринчи кварталида ишлаб чиқарилгани	1986 йилнинг биринчи кварталида 1985 йилнинг биринчи кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергияси, миллиард киловатт соат	5,2	109
Минерал ўғитлар (100 процент озуқа моддаларга айлантириб ҳисоблаганда), минг тонна	167,1	108
Олтингугурт кислотаси, минг тонна	365,8	107
Куч трансформаторлари, минг киловольт ампер	2007	104
Брон кабели, минг километр	5,3	104
Компрессорлар, минг дона	2,9	99
Тракторлар, минг дона	6,7	102
Трактор сеялкалари, минг дона	2,1	106
Трактор культиваторлари, минг дона	5,7	102
Пахта териш машиналари, минг дона	2,3	96
Электр кўприк кранлари (махсуслари ҳам шу ҳисобда), дона	366	100,8
Экскаваторлар, дона	388	96
Картон, минг тонна	1,8	102
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва буюмлар, минг куб метр	870,5	99
Шифер, миллион шартли плита	53,5	99,8
Қурилиш ғиштлари, миллион дона	140	95
Пахта толаси, минг тонна	49,8	108
Каноп толаси, минг тонна	3,2	84
Пайпоқ-носки буюмлари, минг жуфт	247	105
Ички трикотаж, миллион дона	3,8	123
Устки трикотаж, миллион дона	2,5	111
Пойабзал, миллион жуфт	3,7	102

Агросаноат комплекси тармоқларида план-топшириқлари бажарилди ва давлат ресурслари хом ашёсидан асосий истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқариш ошди:

	1986 йил биринчи кварталда ишлаб чиқарилгани	1986 йилнинг биринчи кварталида 1985 йилнинг биринчи кварталига нисбатан процент ҳисобида
Гўшт (саноат ишлаб чиқариши), минг тонна	17,5	93
Колбаса маҳсулотлари, минг тонна	9,2	102
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари сутга айлантириб ҳисоблаганда, минг тонна	47,4	105
Ўсимлик мойи, минг тонна	12,7	83
Истеъмол қиладиган балиқ маҳсулотлари, балиқ консервалари ҳам шу ҳисобда, минг тонна	2,7	105

Кўмир қазиб чиқариш, электр энергияси, пўлат, прокат, минерал ўғитлар, олтингугурт кислотаси, тракторлар, трактор культиваторлари, пахта териш ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш планлари бажарилди.

Кўпчилик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш бўйича топшириқлар ошириб адо этилди. Пландагига қўшимча 0,3 миллион дона ички ва устки трикотаж, 51 минг жуфт пайпоқ-носки буюмлари, 44 минг жуфт пойабзал ва бошқа кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Саноат тармоқларини замонавий ишлаб чиқариш воситалари билан жиҳозлаш давом эттирилди. Биринчи кварталда 21 участка, цех, ишлаб чиқариш комплекс механизация ва автоматизацияга ўтказилди, 11 механизациялашган автомат поток линия ўрнатилди. Ресурсларни тежайдиган прогрессив технологияни қўллаш кенгайди. Янги конструкцион материалларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Биринчи кварталда қатор ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва жамғарма бўйича планларини бажармадилар. Фан ва техникани тараққий эттириш план ва топшириқларининг бажарилиши тўла таъминланмади.

Компрессорлар, кўприк кранлари, қурилиш ғишти планлаштирилганидан кам ишлаб чиқарилди.

Электротехника, Енгил ва Маҳаллий саноат министрликларининг бирлашмалари ва корхоналарида таъминот бўйича шартнома мажбуриятларини бажариш сезиларли даражада оқсади.

Бирлашмалар ва корхоналарнинг меҳнат коллективлари КПСС XXVII съезди томонидан қўйилган вазифаларни бажара бориб, 1986 йил планининг муваффақиятли адо этилиши учун мавжуд барча резервларни ишга солишлари керак.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

Адабиёт ва санъат

БУГУНГИ САҲИФАДА:
- ЭЛ МЕҲРИНИ ҚОЗОНГАН САНЪАТКОР
- ХАЛҚ ХОТИРАСИДА — АБАДИЙ
- ИНҚИЛОБ ИЛҲОМЛАРИ
- АДАБИЙ УЮШМА

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ ЛУТФИХОН САРИМСОҚОВА — 90 ЁШДА

СЕВИМЛИ АЯМИЗ

Лутфихон Саримсоқова халқ орасидан етишиб чиқиб, меҳнаткашларнинг орзу-армонлари ва умидларини куйлади. Актриса бутун вужуди ва ижоди билан халқ диди, гўзаллик тушунчаси, одоб-ахлоқига туташиб кетди. Гарчи у ёшлигидан дутор чертиб, қўшиқ айтиб юрган бўлса-да, санъаткор бўлишни ўйламаган эди. Ҳамза уни театрга етаклади. Шу тариқа у Қўқон театрида ишлади. Биринчи роли У. Ҳожибековнинг «Аршин мол-олон» музикали комедиясидаги Зебо бўлди. Сўнгра Лайли, Ширин ролларида чиқди, аммо унга Ғ. Зафарийнинг «Ҳалима» музикали драмасидаги Неъматнинг онаси роли чинакам шуҳрат келтирди. Актриса жафокаш она нидосини фавқулодда таъсирли ифода этди.

Мана шу ролдан эътиборан Л. Саримсоқова ижодида кенг кўламлилик билан бир қаторда теранлик кўрина бошлади, кечинмалар лирик пландагина эмас, юксак драматизм ва баъзан трагик воситалар билан тасвирланадиган бўлди. Бошқача айтганда, актриса қаҳрамонининг руҳий ҳаёти билан яшаш маҳоратини пухта эгаллашга киришди. Ҳар бир янги роль халқ ҳаётининг бир бўлаги, аёллар тақдирининг ҳаққоний тасвири, катта бадиий умумлашмага айлана борди.

Лутфихон Саримсоқованинг характерли ва сатирик роллари ҳақида сўз борганда, «Фарҳод ва Ширин» музикали драмасидаги Ёсуман образи эсга келади. 1937 йили ўзбек санъатининг Москвада ўтган биринчи декадасида актрисага довруғ келтирган образлардан бири ҳам шу Ёсуман эди.

Лутфихон Саримсоқова Қўқон, Андижон, Марғилон, Фарғона театрларида ишлади. 1934 йил кузида Муҳиддин Қори Ёқубов раҳбарлигидаги Ўзбек Давлат музикали театрига келиб қўшилди. Бу ерда «Гулсара» (Ойсара), «Фарҳод ва Ширин» (Ёсуман) каби музикали драмаларда, «Эр Тарғин» (Тана), «Наргис» (Нознoз) опералардa қойилмақом образлар яратиб, музикали саҳнавий жанрларнинг такомилига ҳисса қўшди. 1940 йилда Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музикали драма ва комедия театрига ўтиб, умрини шу ижодий даргоҳ билан маҳкам боғлади.

Санъаткор Муқимий театрининг биринчи спектакли бўлмиш Ҳамзанинг «Майсаранинг иши» комедиясида бош ролни ўйнади. Шундаёқ у образнинг бирдан-бир тўғри талқин йўлини кўрсатиб берган эди. Актриса Майсарани аёл эрки, ҳуқуқи, ор-номуси учун курашчи сифатида кўрсатди. Бу эса ўз навбатида Майсарани ҳийла-найранг ижодкори эмас, ижтимоий ҳаётни жуда яхши биладиган, тажрибали, ақлли, тадбирли, доно аёл сифатида гавдалантиришни тақозо этган. Бунинг учун образни мукаммал ҳолда ижро қилиш, яъни ҳам психологик, ҳам комик воситалардан фойдаланиш лозим эди. Л. Саримсоқова худди шундай қилди: Майсарани қувноқ аёл сифатида гавдалантирибгина қолмасдан, унинг ақлий-маънавий қудратини, қаҳрамонлик хусусиятини, инсоний фазилатларини тараннум этди.

Актрисанинг Ҳамзанинг бошқа бир асари — «Паранжи сирлари» драмасида яратган Мастура сатанг ҳам ақл-заковатли, кучли аёллардан. У Майсара каби аслида маслак кишиси. Аммо фарқи шундаки, Майсара — Л. Саримсоқова ўз имкониятларини аёл эрки, қадр-қимматини ҳимоя қилишга қаратган бўлса, Мастура — Л. Саримсоқова ақли ва кучини аёлларнинг ҳуқуқи ва туйғусини поймол қилишга сарфлайди. У ҳамма нарсадан воқиф бўла туриб шундай қилади. Чунки у пулни номусдан устун қўяди. Актриса бу билан Мастуранинг ўзинигина айбламайди. Уни жозибали, ёқимтой аёл қилиб, эркакшодалик белгиларига нисбат бермай гавдалантириши ҳам ана шундан. Санъаткор ўз ижроси билан шароит имкон берганда йирик арбоб бўла оладиган бир аёлни хотин-қизлар кушандасига айлантирган ўтмишдаги ижтимоий тузумни қоралайди.

Ёсуман, Майсара, Мастура образлари шундан гувоҳлик берадики, Л. Саримсоқова сатирик ролларда ранг-баранг бўёқлардан фойдаланган ҳолда қаҳрамонларининг ақлий-руҳий дунёсини очишга интилган. Характерлилик, комизм, сатира ташқи воситалар билан ҳосил қилинмаган, балки қаҳрамонларнинг ўша ички дунёсининг ифодаси сифатида кўзга кўринган. Лекин айни чоқда санъаткор ташқи комизмга ҳам уста. Драматургик материал ожиз бўлган чоқларда у ҳар бир ҳаракатини кўз-кўз қилиб, ҳар бир сўзини ўйнатиб, имо-ишора ва рафторларнинг кифтини келтириб, томошабинни шундай завқлантирадики, асти қўяверасиз.

Ташқи комик бўёқдорлик кўпинча замонавий мавзудаги музикали спектаклларда кўзга ташланади. Бу иш 1930 йилда К. Яшин ва Т. Жалиловларнинг «Ўртоқлар» музикали комедиясидаги Розия ролидан бошланган эди. «Олтин кўл» (Уйғун асари, М. Левиев музикаси) спектаклидаги Жамол опа образида эса давом этди.

К. Яшин ва Т. Жалиловларнинг «Нурхон» музикали драмасидаги Кимё образи Л. Саримсоқованинг фавқулодда катта ижодий ютуғи бўлиб, ўзбек музикали драма санъатига ўзига хос саҳифа битган улкан кашфиётдир.

1964 йилда «Советская культура» газетасининг Муқимий театрининг Москвадаги гастроли якунларига бағишланган мақоласида қуйидаги сўзларни ўқиймиз: «Нурхон» спектаклида йирик актёрлик ютуқлари бор. Биринчи навбатда бу қаҳрамоннинг онаси — Кимё ролидаги Л. Саримсоқова маҳоратидир. Саримсоқова — атоқли миллий трагик актриса. У ҳуқуқсизлик, фанатизм ва зулм остида бениҳоя эзилган ўзбек аёлининг асрий фожиасини фавқулодда кучли очиб беради. Аммо на золим эр олдидаги суҳбат, на инсоний аёллик ғурурининг поймол қилиниши Кимё — Саримсоқовадаги қудратли оналик меҳр-муҳаббатни сўндира олди, бу туйғу уни ич-ичидан ёритиб, унинг дардли юзини гўзал қилиб туради. Саримсоқова ижроси ўзининг соддалиги, мумтозлиги ва гўзаллиги билан кишини ҳайратга солади. Кимёнинг қотил ўғилни лаънатлаётган саҳнада биз юксак трагедиянинг шоҳиди бўламиз».

Лутфихоним Саримсоқова ўзбек кино санъати тараққиётига ҳам муносиб ҳисса қўшган актрисалардан биридир. Санъаткорнинг кинодаги ижодига алоҳида қарамаслик керак. Л. Саримсоқованинг бу соҳадаги роллари умуман саҳнавий фаолиятининг давомидир. Зотан, кинога у ўша бой ҳаётий тажриба, саҳнавий малака билан кириб келди. Театрда ижодкор сифатида камол топди, ўша тажрибаларини кинода ишга солди. Шу сабабдан бўлса керак, фильмлардаги роллари ҳам ўзининг кўпгина жиҳатлари билан театрда яратилган образларига ўхшаб кетади.

Актриса кинода бир қатор жафокаш, ғарибу бенаво оналар портретини яратган. Шулар ичида З. Собитов суратга олган «Фарзандлар» фильмида ақлидан озган, бахтсиз она сиймоси алоҳида ажралиб туради. Улкан маҳорат туфайли эпизодик бир персонаж меҳнат аҳлининг ўтмишдаги аянчли ҳаётидан ҳикоя қилувчи умумлашган образга айланади. Шунингдек, у «Стадионда учрашамиз» фильмида ҳам марoқ билан комик пландаги образ яратди.

Аммо Лутфихоним Саримсоқова истеъдоди ва маҳорати Ш. Аббосовнинг «Маҳаллада дув-дув гап», «Сен етим эмассан» фильмларида тўларoқ намоён бўлди. Айниқса, «Сен етим эмассан» фильмидаги Фотима образи билан у Совет Иттифоқидаги миллион-миллион томошабинларнинг меҳрини қозонди, жаҳонни кезиб муравват, одамийлик ва интернационализм уруғини сочди.

Санъаткор ўзбек аёлини мадҳ этди, буюк оналик меҳр-муҳаббатини куйлади, эзгу туйғулар ва гўзалликдан дарс берди. Она қудрати, кураши, бурчи хусусида ижодий-фалсафий хулосалар ясаб томошабинларга ҳавола қилди. Санъатимизда Онага ҳайкал ўрнатди, минг-минглаб кишиларнинг дилларига кўчган бу ҳайкал маънавий мулкимиз бўлиб қолди. Санъаткорнинг ўзи ҳам кўнгиллар тўридан жой олиб, халқимизнинг севимли «Лутфихон ая»сига айланди.

Лутфихоним Саримсоқова ўз бахт-саодатини саҳнада топган, эл-юрт меҳри, назарини қозонган пири-бадавлат санъаткордир.

Муҳсин ҚОДИРОВ,
санъатшунослик доктори, профессор.

● СУРАТДА: СССР халқ артистлари Тамарахоним, Лутфихон Саримсоқова ва Ҳалима Носирова.
С. МАҲКАМОВ фотоси.

ИЗЛАНИШ ЙЎЛИДА

ЁШ ИЖОДКОРЛАР ҲАЁТИДАН

Булоқлар қайнаб тинмаганидек, халқимиз орасидан етишиб чиқаётган янги-янги талантлар, умидли ижодкорлар сафи ҳам кундан-кунга кўпаймоқда. Улар ўз асарларини шунчаки эрмак учун эмас, балки ҳаёт ҳодисаларидан, турмушимиз гўзалликларидан, давримизга хос қаҳрамонликлардан илҳомланган ҳолда ёзмоқдалар.

Шу жумладан, Тошкент районида ҳам ҳаваскор қаламкашлар кўп. «Шонли меҳнат» район газетаси редакцияси ҳузурида адабий уюшма ташкил этилганига тўққиз йил бўлди. Тўгарак машғулотларида колхозчилардан Турғун Нурматов, Саодат Бобожонова, ўқитувчилардан Матлуба Мусаева, Инобат Султонова, хизматчилардан Турғун Жўраев, Ҳабибулла Убаев ва Тўхтамурод Деҳқоний каби қаламкашлар фаол қатнашмоқдалар. Улар турли касб эгаларидир.

Биз тўгаракнинг ойда бир марта ўтаётган машғулотларида ҳаваскорлар томонидан ёзилган шеър ва ҳикояларни биргалашиб муҳокама қиламиз. Бундан ташқари, таниқли ёзувчи ва шоирлар ижоди юзасидан қизиқарли суҳбат ва мунозаралар ўтказамиз. Табиийки, буларнинг ҳаммаси ёш ижодкорлар учун ижодий сабоқ бўлмоқда.

Адабий уюшмамиз Т. Нурматов, Т. Деҳқоний, Ҳ. Убаев каби қатнашчиларнинг шеър ва ҳикоялари область ва республика газеталарида ҳам вақти-вақти билан эълон қилиниб турилибди. Уларнинг машқлари гарчи ғоявий-бадиий жиҳатдан ҳали у қадар мукаммал бўлмаса-да, лекин ижодкорлар ўз машқларининг мавзу ранг-баранглигига ҳамда бадиий жиҳатдан бекамукўст бўлишига интилмоқдалар.

Ҳаваскорлар олдиларида турган ижод масъулиятини жуда яхши ҳис қиладилар ва ўзлари ёзаётган асарлар ҳар жиҳатдан пухта бўлиши учун бундан кейин ҳам кунт ва чидам билан изланадилар, албатта. Областимизда бадиий ижодга қизиқувчи ёшлар сафи тобора кенгайиб бораяпти. Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг Тошкент область бўлими ана шу ижодкорлар учун семинар ва махсус консультациялар уюштираётганлиги, учрашув ва мушоиралар ташкил этаётганлиги айни муддаодир. Бундай тадбирларнинг янада мунтазам, янада самарали бўлмоғига умидвормиз.

П. НИШОНОВ,
Тошкент район «Шонли меҳнат» редакцияси ҳузуридаги адабий уюшманинг раҳбари.

● СУРАТДА: Тошкент райони ёш ижодкорларидан (чапдан ўнгга) Феруза Пайзиева, Турғун Жўраев, Гулчеҳра Шерматова, Лола Ахметшина ва Ҳабибулла Убаевлар.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ҚЎШИҒИМ СЕНГА

Кўктеракдан кўринур Помир, Тянь-Шань тоғлари,
Сайр қилсанг жонга роҳат Золариқ қирғоқлари.
Кўркига қўшгай чирой арча, чинор, гулзорлари,
Ҳар уйга ёрдур қуёш, нурга тўлиқ пештоқлари.
Кун сайин кўркамлашиб обод шаҳар бўлгай Келес,
Оҳ, сўлим юрт оқшоми ёнган маҳал чироқлари.
Бир ёни — Ленин йўли, Ҳасанбой-у, Юнусобод,
Мунча ҳам хушманзара Тошкент райони боғлари.
Мевалар олий нави жаннат «Шредер»дан келур
Тотсангиз ширин-шакар, қарсак чалар япроқлари.
Барра-барра сабзавот тортиқ пойтахт аҳли учун,
Нозу-неъматлар берар олтин каби тупроқлари.
Ҳамма неъмат дастурхонда бўлсин, дейди жон
партиям,
Қўлда баланд кўтаради деҳқон бу сўз байроқларин.
Қаҳрамон неча ўғил-қиз меҳнати ибрат эрур,
Ёнида мардона халқ — колхозчи дўст-ўртоқлари.
Камтарин Деҳқоний ҳам Тошкент район фарзандидур,
Қўллагай халқу Ватан бўлиб суянчиқ тоғлари.

Тўхтамурод ДЕҲҚОНИЙ.

ДЕҲҚОН ХАЁЛИ

Кунчиқар чимматин кўтармай ҳали,
Ширин ҳаловатни бузмасдан тонг.
Майсалар шабнамин тўкиб қадами
Хаёлчан одимлар далага деҳқон.

Бу кун уруғ қадар, умиди улкан,
Тонг каби мусаффо унинг юраги.
Бу орзу баҳордай қоплар ўлкани,
Шу йўлда юксалар ойдин тилаги.

Коммунистчасига ишлайди илдам,
Юксакка етаклар онгдаги ғоя.
Дадил қадам ташлаб борар у бардам,
Раҳбари, ғамхўри — доно партия...

Турғун НУРМАТОВ.

АФҒОНИСТОНДАГИ ЎЗБЕКЛАР ФОЛЬКЛОРИ

ТЕРАН ИЛДИЗЛАР

Совет-Афғон дўстлиги сарчашмасида улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин турган эди. У янги Совет Россияси Шарқнинг барча халқларига ва биринчи навбатда афғон халқига дўстлик ва биродарлик қўлини чўзгани билан фахрланган эди.

Мамнуният билан таъкидлаш керакки, Савр инқилоби туфайли Афғонистоннинг барча халқлари, жумладан, у ерда яшаётган ўзбеклар ҳам ёруғликка чиқди. 1980 йили Қобулда нашр этилган «Халқ дурдоналари» — бу диёрда истиқомат қилаётган ўзбек миллати фольклори намуналари тўплами ҳам ана шу инқилоб шарофати билан юзага келди. Бу мажмуанинг тўпловчиси ва нашрга тайёрловчиси журналист ва олим Файзулла Аймоқдир.

Файзулла ўзи тайёрлаган мазкур фольклор мажмуасидаги асарларни изоҳлар билан таъминлади, улар мазмунини дарий тилида ҳам баён қилди. Мазкур тўпламга: «Қон тўкиб, музаффар ва шукуҳли Савр инқилобини ҳимоя қилиб, жаллод Аминга таслим бўлмаган ватанпарвар қаҳрамонларга бағишлайман», деб шарифнома битди. Унга Афғонистоннинг йирик шоири Сулаймон Лойиқ, ўзбекистонлик филология фанлари кандидати Ориф Усмонов сўзбоши ёздилар. «Халқ дурдоналари» тўплами учун Файзулла Аймоқ Хушхолхон Хаттак номидаги мукофотга муносиб кўрилди.

Афғонистонда яшайдиган ўзбек миллати фольклори намуналарини нашр этилаётгани ҳам бутун совет халқи, шу жумладан, республикамиз меҳнаткашларининг Савр инқилоби муваффақиятларини тобора мустаҳкамлаётган, ички ва ташқи реакцияга қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган қўшни мамлакат халқлари билан бирдамлигининг яна бир тимсоли бўла олади.

Муҳаммадали ҚЎШМОҚОВ.

АҚАРА, ШИРИН ТИЛИМНИ

Ақара[1] ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни,
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни[2].
Кичкина чинормисан, осилса синармисан,
Бунча: «Кетаман», дейсан, айрилиб тинармисан?!
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни.
Отанг анор экдими, тагига сув сепдими,
Бошингдаги тоқини севар ёринг-тикдими?
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни,
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни.
Сарпул[3] ўзи ҳаводор, дарахтлари меводор,
То ўзингдан бўлмаса, ким нуқсингга раводор?
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни.
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни.
Қизил рўмол белизга[4], ман нима деяй сизга,
Бир кулиб қарамайсиз, ҳамма гуно(ҳ,) ўзизга[5].
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни.
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни.
Юқоридан келаман, наврўзгулни тераман,
Терган наврўзгулимни дугонамга бераман,
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни,
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни.
Қизил олманинг нақши, томда сайрайди бахши,
Ростисини мен айтсам, шу тоза режим[6] яхши,
Ақара ширин тилимни, олиб ке(л) булбулимни
Омон бўлса, кўрамиз, боғдаги боғгулимни.

Ёзиб олиб, нашрга тайёрловчи
Файзулла АЙМОҚ.

1. «тинглагин» маъносида; 2. боғгул—атиргул; 3. Сарпул—жой номи; 4. белингизга; 5. ўзингизга; 6. янги тузум назарда тутилмоқда.

«АФҒОН ДАФТАРИ» ТУРКУМИДАН

У СИЗГА ЎХШАРДИ

АФҒОНИСТОНЛИК ВАТАНПАРВАР ҚИЗ ХОТИРАСИГА

Душман қаршисида мағрур турар
қиз,
Ўлим даҳшатидан қўрқмайди зинҳор.
Қийноғу азоблар чўктиролмас тиз,
Мард қиз у, эл қизи, жангчи-қасоскор.
Чаккасидан оқар томчи-томчи қон,
Танаси қоп-қора лойга беланган.
Тергов қийноғига бардош берган жон,
Қийналган ва яна ундек эланган...
Душман қизни қийнар ва берар сўроқ:
— Бизни доғда қўйиб ўт қўйганлар
ким?
Саволлар жавобсиз қолади ҳар чоқ,
Қиз эса чурқ этмай турар ҳамон
жим...
Жасур қиз ўлимга юз тутди мағрур,
Айтмади жаллодга дўстлари отин.
Қонталаш юзига қуёш сочиб нур
Шон билан безади унинг ҳаётин.
Ўн саккиз баҳорни кўрган эди у,
Қалбида бир умр баҳор кезарди.
Юртим деб кўздан қочарди уйқу,
Эрк дея ўзини бардам сезарди.
Шундай орзу билан қиз кўнгли ҳар он
Чексиз ҳаяжонга тўлиб-тошарди.
Оташин юракда энди тўхтаб қон,
У Ватан тупроғини қучиб ётарди.
Жаллодлар! Бир инсон нафаси
сўнди, —
Дея сиз ўйламанг, у мангу тирик.
«Юртингнинг бошига бир калхат
қўнди», —
Десалар қабрида туражакдир тик.
Афғон тунларидек кўзлари қора
Баҳодир бу қизнинг нимадир исми?
Ҳур ўлканинг сўлим боғлари аро
Метиндек тобланган экан-да жисми...
Юртимнинг қизлари эркпарвар элнинг
Жасур дилбандининг сўрар номини.
Йўқ, мен янглашмасман афғон
қизлари
Қош-кўзи, лаблари, сочининг фарқи
Эслатиб туради худди сизларни.
Хоҳлаган ном қўйинг, майли, йўқ
фарқи!
У сизга ўхшарди...

Муҳиддин ЖАББОР.

«ЭЗГУ ИШДИР КУРАШМОҚЛИК...»

АБДУЛЛА ТЎҚАЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

Шоир ва публицист Абдулла Тўқай атиги йигирма етти йил (1886—1913) умр кўрди. Лекин шу қисқа вақт ичида татар халқининг маънавий даражасини бир неча поғона юқорига кўтарди. У халқ тарихига танқидий реализм адабиётининг бошловчиси ва ҳозирги замон татар адабий тилининг асосчиси, татар адабиётининг классиги сифатида кириб келди. А. С. Пушкин рус адабиёти камолотида қандай роль ўйнаган бўлса, Абдулла Тўқай ҳам татар адабиётида ана шундай мавқега эга бўлди.

Абдулла Тўқай энг аввало, ўз даврининг манзарасини — халқнинг оғир аҳволи, зулмга қарши норозилиги, унда уйғонган революцион туйғуни ҳаққоний тасвирлади. Юқори табақа вакиллари, руҳонийлар, жаҳолат, турғунлик ва қолоқликни кескин фош этди. Меҳнаткаш инсонни, дўстлик ва қардошликни қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Халқнинг порлоқ эртасига ишонч билан боқди, ўз ватандошларини шу келажак сари чорлади. Бу ниятини амалга оширириш учун адабиётнинг барча жанрларидан фойдаланди.

Абдулла Тўқай туркий халқлар, умуман, Шарқ халқлари адабиёти анъаналари — Аттор, Низомий, Навоийдан тортиб Пушкин, Лермонтов, Л. Толстой, А. Кольцов, М. Горькийгача ҳамда Байрон, Шекспир, Шиллер, Гейне каби атоқли сўз санъаткорлари ижодидан баҳраманд бўлди. Шу туфайли унинг шеърларида Шарқ ва Ғарб адабиётининг ҳаётбахш анъаналарини кўриш мумкин. Шу маънода Абдулла Тўқай қатор туркий халқлар, жумладан, Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари учун Европа, биринчи ўринда рус адабиёти учун ўзига хос кўприк вазифасини ҳам ўтади. Юқорида тилга олинган шоир ва ёзувчиларнинг кўплаб асарларини Абдулла Тўқай ўзи ишлаган «Фикр», «Ўқлар», «Яшин», «Аласрилжадид» каби газета ва журналларда босиб чиқарди. Бу нашрлар Ўрта Осиё халқлари орасига ҳам етиб келар эди. Шу тариқа шоир асарлари, унинг ўзи ва дўстлари томонидан қилинган таржималар ўзбек халқи маънавиятини ҳам бойитган эди. Ғафур Ғуломнинг «Абдулла Тўқай — бизнинг ҳам шоиримиз» дейиши ва «Тўқай ўз халқи манфаати нуқтаи назаридан илгари сурган фикрлар, ижтимоий, демократик ғоялар чоризм давридаги барча мазлум халқларнинг, шу жумладан, ўзбек халқининг ҳам орзу-умидларига монанд бўлгани учун ҳам бу татар шоири биз ўзбекларга яқиндир», деб таъкидлаши бежиз эмас.

Абдулла Тўқай бир мақоласида «Капиталистик система ағдарилмас экан, социалистик система қарор топмас экан», халқ аҳволи яхшиланмайди, дейди ва бутун эътиборини ўша капиталистик тузумнинг чириклигини очиб ташлашга ва халқ қалбида инқилобий туйғуни уйғотишга ҳаракат қилади. У халқнинг куч-қудратига қаттиқ ишонади: «Гапнинг ҳақиқатини айтганда, халқ улуғ, у қудратли, у жонкуяр, у мусиқий, у ёзувчи, у шоир» деб таъкидлайди Абдулла Тўқай. Шунинг учун илм-маърифатни эгаллаб улуғ ишлар қилишга чорлайди: «Олға томон, дўстлар! Бунга қадар жоҳил бизни ортга тортган ҳам алдаган» дейди. «Товуш» шеърида эса шоир барча эзгу орзу-армонга фақат кураш орқалигина эришиш мумкинлигини уқдиради:

Ишчи ўртоқ! Кураш
керак, керак кураш,
Курашмаган ишчиларга
тез ботар тиш.
Эзгу ишдир курашмоқлик
ҳуқуқ учун,
Кураш ишчи! Кураш
зинҳор, кураш, кураш!

Шоир меҳнаткаш халқнинг аянчли аҳволини кўриб юрак-юрагидан ачинади. Ота-онаси ёшлигидаёқ ўлиб кетган Абдулла Тўқай заррача ёруғ кун кўрмаган эди, атрофидаги бечораларнинг аҳволи худди ўзиникидек оғир эканлигини юракдан ҳис қилди. «Жамияти хайрия» номли мақоласида «Бу кўз ёшларга, бу гуноҳсиз одамларнинг аянчли ҳолларининг барчасига шу ижтимоий ҳаётнинг раҳмсизлиги ва инсониятнинг ёви эканлиги сабабдир» деб ёзди ва камбағалларга ёрдам қилиш ғоясини астойдил тарғиб этди.

Абдулла Тўқай чуқур интернационалист шоир эди. У татар халқининг тақдири ва бахтли келажаги улуғ рус халқи тақдири билан мустаҳкам боғлиқ эканлигини теран ҳис қилди. Ўз халқини рус тилини, рус адабиёти ва маданиятини ўрганишга даъват этди.

Абдулла Тўқай халқини дил-дилидан сева олгани учун ҳам ўзга халқларга меҳр-муҳаббат билан қаради. «Ўз-ўзимга» шеърида «Юракдан севаман бахтим татарнинг, кўрсайдим улғайиш вақтин татарнинг», деб орзу қилди. Ўзини унинг бахти учун курашувчи арслонга ўхшатди. Чиндан ҳам шоир шеърларини ўқиб чиқсангиз ўз халқига фидойи, унинг бугуни ва порлоқ эртаси учун жонини бахшида қилган улуғ инсон, чин гражданни кўрасиз.

Абдулла Тўқайнинг халқ орасида катта шуҳрат топишининг боиси унинг асарларида меҳнат аҳлининг дард-ташвиши, орзу-идеалларининг ҳаққоний ифодаланиши ва ўша даврнинг моразли томонларининг кескин танқид қилинишигина эмас эди. Шоир мана шу фикрлари, ниятлари, орзу-армонларини ифодалашга қодир шакл ва тасвирий воситалар ҳам топа билди, шу орқали халқ қалбига осонлик билан кириб борди. У татар халқи орасида машҳур бўлган эртак-афсоналар, қўшиқ ва мифларни чуқур ўрганди. Шеърларининг соддалиги, халқчиллигида бу нарса ёрқин кўринди. Шоир диний руҳдаги «Кесик бош» деган достонга пародия шаклида «Янги кесик бош» номли асар ёзди. Бой-амалдорларни ўз тили орқали фош этувчи бу достон эл орасида шуҳрат топди. Айниқса, халқ эртаги асосида ёзилган унинг «Шурали» достони татар адабиётининг классик асари бўлиб қолди. Инсоннинг ақл-заковатини улуғловчи мазкур асар асосида биринчи татар балети майдонга келди.

Абдулла Тўқай татар болалар адабиётининг пойдеворини қурган ижодкордир ҳам. У кичкинтойлар учун юздан ортиқ шеър, достон, ҳикоя, эртак ва масаллар ёзди. Уларда болаларни аҳлоқли, одобли ва айниқса, меҳнат, илм орқали Ватаннинг асл фарзандлари бўлиб етишишини кўрсатди.

Абдулла Тўқайнинг 1943 ва 1948 йилларда Қозонда босилган икки жилдлик «Асарлар»и академик нашрининг иккинчи жилдини насрий асарлар ташкил этади. Бунда ижодкорнинг эртаклари, ҳикоялари, илмий, адабий-танқидий мақолалари, фельетон, памфлетлари тўпланган.

Улуғ Октябрдан кейин Абдулла Тўқай ҳатто орзу қила олмаган ажойиб замон келди. Татар халқи кўп миллатли совет оиласида ҳозирги замоннинг илғор халқларидан бирига, шоир Ватани гўзал ва бахтиёр юртга айланди. Абдулла Тўқай қалбидан чиққан олов-нур татар халқининг шу бахтиёр ҳаётга эришувида «йўлини нурли» қилиб турди. Шоир «Жаҳонда қолдириб кетсам эди ёраб гўзал из» деб орзу қилган эди. Социалистик Татаристоннинг бугунги жамолида унинг асл фарзандининг ҳам катта улуши бор. Шу боисдан Абдулла Тўқайнинг 100 йиллик тўйини ўзбек халқи ҳам қувонч ва ғурур билан нишонламоқда.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
профессор.

Янгиликлар кеча, бугун, эртага.

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ ҚАНДАЙ ДАМ ОЛМОҚЧИСИЗ?

● Чиноз районидаги Чайковский номли музика мактабида меҳнаткашларнинг кўплаб фарзандлари кунт билан билим олишмоқда. Суратда: ўқитувчи Эльвира Бекирова талабалари Альфия Имомова ҳамда Валихон Бабашевлар билан машғулот ўтказмоқда.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

САНЪАТ УСТАЛАРИ— ЖАНГЧИЛАР ВА ВЕТЕРАНЛАРГА

Туркистончи жангчилар санъат ходимларини азиз ва мўътабар меҳмонлар сифатида кутиб олмоқдалар. Санъаткорлар солдат ва офицерлар ҳузурига концерт программалари, спектаклларни тайёрлаб бормоқдалар. Ҳарбий —оталиқ ишида юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун Ўзбекистон маданият ходимлари касаба союзи республика комитети СССР Мудофаа министрлигининг кўчма кубоги билан тақдирланди.

Тошкент ва республикадаги бошқа шаҳарлар театр коллективларининг оталиқ концертлари «Санъат усталари — жангчилар ва ветеранларга» шиори остида ўтмоқда. Бир йил мобайнида мингдан ортиқ ана шундай учрашув бўлиб ўтди. Дам олиш кунлари жангчиларни театрлар ва филармонияларга таклиф этмоқдалар. Ўзбекистонга гастрол билан келган қардош республикаларнинг ижодий коллективлари ҳам жангчилар ҳузурида ўз санъатини намойиш этмоқдалар.

Шаҳарлар ва қишлоқлардаги маданият саройларида жангчиларнинг дам олиш кечаларини ўтказиш анъана тусини олди. Ўзбекистон рассомлари кўргазмалар ташкил этмоқдалар, ёзувчилар адабий кечалар ўтказмоқдалар. Маданият ходимлари бир неча мингта янги китобларни тўплаб, солдат кутубхоналарига юбордилар.

(ЎзТАГ мухбири).

НИМА, ҚАЧОН, ҚАЕРДА?

САЛОМАТЛИК БАЙРАМИ

◆ 27 апрель куни областимиз шаҳар ва районларида оммавий соғломлаштириш югуришлари ўтказилади. «Баҳор кросси» деб юритилаётган бу стартларда саноат корхоналарининг ишчи ва хизматчилари, олий ўқув юртларининг студентлари, ҳунар-техника билим юртлари талабалари, мактаб ўқувчилари — ҳаммаҳамма иштирок этади. Турар-жойларда иш олиб бораётган физкультура коллективлари бу мусобақаларга ҳатто пенсионерларни ҳам жалб этишмоқчи. Бу бежиз эмас. Зотан, кросс-ларнинг бош кўрсаткичи — оммавийлик деб қабул қилинди.

Шу сабабли областимиз барча шаҳар ва районларининг физкультура ва спорт ходимлари бу саломатлик байрами ҳамма учун оламолам қувонч келтиришига ҳаракат қилмоқдалар. Кросс маршрутлари ўтадиган кўчалар, хиёбонлар, анҳор ва кўл бўйлари тартибга келтирилмоқда. Ранг-баранг алвон ва плакатлар билан безатилмоқда.

Шанба ва якшанба кунлари Ангрендаги «Узбекрезинотехника» спорт комплексида, «Спартак» стадионида, Чирчиқдаги «Сплав» спорт комплекси, «Чимён», «Сельмашевец» спорт майдончаларида, Чиноз марказидаги стадионда, Ғалаба районидаги «Ғалаба», «ЎзССР беш йиллиги» совхози, Димитров номли стадионларда ва областимизнинг бошқа қатор стадионларида соғломлаштириш югуришларига бағишланган байрамлар бўлади. Айни пайтнинг ўзида қатор базаларда спорт турлари бўйича мусобақалар ҳам ўтказилиши планлаштирилган.

◆ АНГРЕН. 26 апрель куни олий ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртлари студентлари ҳамда мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказиладиган «Югурувчилар куни» «Спартак» стадионидан бошланади. Якшанба куни эса бу мусобақалар бутун шаҳар кўча ва хиёбонларига кўчади.

◆ ТЎЙТЕПА. Район марказий стадионида «Пахтакор» область Советининг футбол биринчилиги 26 апрель куни старт олади. Мусобақаларда «Пахтакор» область Совети район ташкилотларининг ўсмирлар командалари қатнашади.

Якшанба куни эса соғломлаштириш югуришлари оммавий тарзда ўтказилади.

◆ ҒАЛАБА РАЙОНИ. «Ғалаба» спорт комплексида 1970—1971 йилларда туғилган спортчилар ўртасида дзю-до бўйича «Очиқ гилам» беллашувлари бўлади. Бу мусобақаларда энг юқори натижа кўрсатган, истиқболли дзю-дочилар 8—11 май кунлари Чирчиқ шаҳрида ўтказиладиган Бутуниттифоқ турнирида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритадилар.

«Ғалаба», «ЎзССР беш йиллиги», Димитров номли стадионларда район «Оқ олтин» футбол мусобақаларининг чорак финал ўйинлари ўтказилади.

Якшанба кунига оммавий кросслар белгиланган.

МЕҲНАТДА ҲАМ, СПОРТДА ҲАМ

«Паркент» ҳамда «Прогресс» совхозларининг ишчилари меҳнатдагина эмас, спортда ҳам мусобақадошдирлар. Яқинда улар Паркент шаҳридаги марказий стадионга келишди. Бу ерда тош кўтариш, турникда тортилиш, 100 метрга югуриш, узунликка сакраш ва футбол бўйича ўзаро куч синашдилар.

Команда ҳисобида «Прогресс» совхози вакиллари устун чиқдилар. Спортчилардан Пётр Коринченько, Олим Мирзаев, Мавлуда Орипова, Қамбар Ғаниевлар ўз командаларига кўп очко келтирдилар. Ғолиблар район ижроия комитетининг совғалари ҳамда Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

М. МИРКАМОЛОВ.

ИСТИРОҲАТ БОҒЛАРИДА

МИНГЛАБ одамларнинг севимли оромгоҳига айланган Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида шанба ва якшанба кунлари турли тематик кечалар ва тантаналар ўтказиш одат тусига кирган.

Бугунги дам олувчилар «СССР граждани бўлиш чинакам бахтдир» деб номланган тематик кечага таклиф этиладилар. Кечада Луначарский номли маданият уйининг рус халқ чолғу асбоблари ансамбли ўз концерт программаси билан иштирок этади.

Эртага эса боғда пионер матбуотига бағишланган катта байрам ўтказилади. В. И. Ленин номли пионер ташкилоти Республика Совети ҳамда Тошкент шаҳар комсомол комитети билан ҳамкорликда уюштирилаётган бу тадбир программасида таниқли кишилар билан учрашувлар мўлжалланган.

А. ҲУСЕНОВ.

✦

БУ ЙИЛГИ мавсумда М. Горький номли истироҳат боғида — «Коинот», «Айлана тасвир», «Болалар автодроми», «Қўнғироқча» аттракционлари ишга туширилиб, уларнинг сони 15 тага етди. Бу бутун бир қувноқ ўйинлар шаҳарчаси демакдир.

Истироҳат боғи коллективи Н. К. Крупская номли пионерлар саройининг фаол ёрдами билан турли тадбирлар ҳам ўтказиб туради. Бугун ўтказиладиган «Навқирон истеъдодлар» куни ана шулар жумласидандир. У парк қошидаги халқ қўғирчоқ театрининг «Қувноқ айиқчалар» спектакли билан бошланади. Мазкур тадбирда Ленин районидаги 75-, 94-, 110-, 125- ва бошқа мактабларнинг ўқувчилари иштирок этадилар. Эртага эса бу ерда «Табиатга ленинча муносабатда бўлайлик» деган шиор остида ёш табиат посбонларининг слёти бўлиб ўтади. Слёт давомида «Красная гвоздика» ансамблининг чиқишлари, «Асфальтдаги камалак» болалар конкурси ва бошқа кўплаб қизиқарли тадбирлар уюштирилади. Кечқурун эса боғдаги кинолекторийда «Биродарлашган шаҳарлар» туркумидан Тошкент — Сиэтл дўстлиги ҳақидаги лекция ўқилади ва шу мавзуда ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади.

У. АБДУШОҲИДОВ

«ЭКСПРЕСС» КАФЕСИ

● Фрунзе район ошхоналар тресті тошкентликларга яна бир қулайлик яратиш мақсадида «Экспресс» кафесини ишга туширди. Пойтахтнинг Фрунзе майдонида очилган янги кафе Тошкент Давлат педагогика институти талабалари учун айниқса қулай бўлди. Улар машғулотлар бошланиши олдидан ва танаффус пайтларида енгил тамадди қилиб олиш имкониятига эга бўлишди. Кафеда 5—6 турдаги мева ва сабзавот шарбатлари ҳамда музқаймоқларнинг кети узилмайди. Суратда: «Экспресс» кафесининг ташқи кўриниши.

Т. КАРИМОВ фотоси.

ЯНГИ «ТАТРА»ЛАР ТОШКЕНТДА

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг 2-депосига чехословакиялик машинасозлардан яна 8 та «Татра Т-3» трамвайлари келди. Прагалик вагонсозлар тайёрлаган бу тезюрар трамвайлар Студентлар шаҳарчаси ва Самарқанд автостанцияси оралиғидаги 7-маршрутда пассажирларга намунали хизмат кўрсатиш имконини берди.

А. ЮСУПОВ,
трамвай ҳайдовчиси.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

АФҒОНИСТОНДА САВР ИНҚИЛОБИНИНГ 8 ЙИЛЛИГИГА

БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

Афғонистонда 1978 йил 27 апрелда бўлиб ўтган миллий-демократик революция афғон жамиятининг социал-сиёсий ва иқтисодий тараққиётининг қонуний якуни бўлди. Жаҳондаги энг кам тараққий этган давлатлардан бири бўлган бу мамлакат бошидан кечираётган чуқур сиёсий ва иқтисодий кризис унинг сабаблари бўлди. Масалан, 1977 йилда аҳоли жон бошига олинган йиллик даромад бор-йўғи 162 долларни ташкил этди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг статистик маълумотларига кўра Афғонистон ана шу кўрсаткич бўйича ривожланаётган 129 давлат ичида 108-ўринда турарди.

Афғонистон Халқ демократик партияси (АХДП) мамлакатни янгилаш учун ҳаракатга бошчилик қилди, кенг халқ табақалари манфаатларига мос келадиган умумдемократик вазифаларни олдинга сурди. Бу вазифалар ишлаб чиқаришнинг ибтидоий усулларини таг-томири билан йўқ қилиш, ер ислоҳоти ўтказиш, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш ва халқ турмуши даражасини ошириш, миллий масалани ҳал қилишдан иборат эди. АХДП ва Афғонистон Демократик Республикаси ҳукуматининг социал-иқтисодий ривожланишни таъминлашга қаратилган йўли халқаро империализм ва ички реакциянинг актив қаршилигига дуч келди. Фақатгина Америка Қўшма Штатлари Афғонистонга қарши бузғунчилик фаолиятига, аксилинқилобчиларни қуроллантиришга, террор ва қўпорувчилик, тинч аҳолини қирғин қилишга 1,5 миллиард доллардан кўпроқ маблағ сарфлади. Ҳозирги вақтда эса безориларга энг замонавий «Стингер» зенит ракеталари етказиб беришни бошлади. Афғонистон раҳбари Бабрак Кармал «бизнинг иқтисодий соҳада эришган ютуқларимиз ҳали кам» бўлса ҳам худди шунинг учун ҳам биз «бугун улар ҳақида гапириш ҳуқуқига эгамиз, чунки бу ютуқларни мураккаб шароитларда қўлга киритдик», деб таъкидлади.

Миллий экономиканинг давлат ва аралаш секторлари ғолибона ривожланиши Афғонистоннинг барқарор иқтисодий аҳволини таъминлашнинг муҳим омили бўлиб қолди. Бу секторларнинг бу йил ялпи миллий маҳсулотнинг жами ҳажмидаги улуши 20 процентга етди, шу жумладан саноатда 48 процент, қурилишда 87 процент, савдода 22 процентни ташкил этди. Сўнгги беш йилликда электр-энергияси ҳосил қилиш 1,5 баравар ортди, бинокорлик материаллари тайёрлаш беш баравар, юк ташиш ҳажми 10 баравар кўпайди. 1981 йилдан то 1986 йилгача экономиканинг давлат ва аралаш секторларида ишлаб чиқариш ҳажми 47 процент, шу вақт ичида хусусий секторда эса у фақатгина 8,5 процент ортди.

Қишлоқ хўжалигида ғалла ва бошқа маҳсулот турларини, шу жумладан, техник экинларини етиштиришнинг қатъий даражаси таъминланди. Ирригация ишлари бир маромда олиб борилмоқда. Сўнгги беш йил ичида шу мақсад учун 3,8 миллиард афғони (50 афғони тахминан 1 долларга тўғри келади) сарфланди. Ер-сув ислоҳоти амалга оширилмоқда. Шу ислоҳотни амалга ошириш давомида 327 минг ери бўлмаган ва кам бўлган деҳқон оилалари ер олдилар. Кўрилган чоралар натижасида қишлоқ хўжалигининг ялпи ҳосили 1978 йилдаги даражадан 7 процент ошди.

АХДП ва АДР ҳукумати афғон халқи турмуш даражасини оширишга катта эътибор бермоқдалар. Ижтимоий истеъмол фонди 1981 йилдаги 19,8 миллиарддан 46,5 миллиард афғонига етди. Давлат корхоналари ва ташкилотлари ишчи-хизматчиларининг ўртача иш ҳақи 1978 йилдагига нисбатан 2,4 баравар кўпайди. Социал таъминотга сарфланаётган давлат харажатлари 2,8 миллиард афғонига етди. Кам таъмин этилган қатор категория меҳнаткашлари учун асосий озиқ-овқат ва биринчи навбатда зарур бўлган товарларни арзон баҳоларда сотиш ташкил этилган.

Соғлиқни сақлашни ривожлантириш ва такомиллаштириш Апрель революциясининг социал соҳада эришган энг асосий ютуқларидан бири бўлди. Революциядан сўнг тиббий хизмат бепул қилинди. Революциядан кейинги йилларда поликлиникалар, амбулаториялар ва касалхоналар сони бир ярим баравардан зиёдроқ, врачлар сони 70 процент кўпайди, дорихоналар сони уч баравар ошди.

Саводсизликка қарши кураш ва мажбурий бошланғич таълимга аста-секин ўтиш ҳукуматнинг муҳим вазифаларидан бири ҳисобланади. Ҳозирги вақтгача 1,5 миллион нафардан ортиқ киши ўқиш ва ёзишни ўрганиб олди. 20 мингдан ортиқ саводсизликни тугатиш курсларида 400 мингдан кўпроқ киши шуғулланмоқда. 1,5 миллиондан ортиқ болалар мактабларга қатнамоқдалар.

Мамлакатда ижтимоий ва сиёсий ҳаётни демократлаштириш жараёни давом этмоқда, революциянинг социал базаси кенгаймоқда. Ҳозиргача мамлакатнинг етти вилоятида маҳаллий давлат ҳокимияти ва бошқарув органларига сайловлар бўлиб ўтди. Сайловлар босқичма-босқич ўтмоқда ва 1986 йилнинг охиригача тугаши керак.

Афғон халқининг Апрель революцияси ғалабасидан сўнг сациал-иқтисодий ривожланишнинг мустақил прогрессив йўлини бутунлай танлади. Эндиликда эса ана шу йўлдан ишонч билан бормоқда.

Д. АНДРЕЕВ,
(АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ВАРШАВА. Бу ерда Польша Халқ Республикаси сеймининг мажлиси бўлиб ўтди. Унинг ишида ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Войцех Ярузельский, ПХР Министрлар Советининг Раиси Збигнев Месснер, Польшанинг бошқа раҳбарлари қатнашдилар. Мамлакат қонун чиқарувчи олий органи депутатлари ҳукуматнинг қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноатининг 1985 йилдаги аҳволи ҳақидаги ахборотини муҳокама қилдилар ва шу масала юзасидан қарор қабул этдилар. Мажлисда бир қанча қонун лойиҳалари ҳам тасдиқланди.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон хавфсизлик органлари фитнани фош этдилар. Фитна ташкилотчилари Деҳлида диний—жамоа тартибсизликларини келтириб чиқаришга уринганлар. Ахборот агентликларининг хабарларига қараганда, фитначилар пойтахтдаги ҳар куни минглаб кишилар келадиган ҳинд эҳромларидан бирини портлатмоқчи, одамлар кўп тўпланадиган бошқа жойларда қуролли ҳуруж қилмоқчи бўлганлар. Кўп миқдордаги портловчи моддалар, гранаталар ва ўт очиш қуроллари яширилган жойлар топиб олинган.

(ТАСС, 24 апрель)

● Афғонистон ва Ўзбекистон хотин-қизларининг дўстлиги тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Суратда: қардош халқлар меҳнаткашлари вакилларининг Ҳайратондаги тантанали учрашувларидан бирида.

Л. МИРОНОВ фотоси.

ЛИВИЯГА ҚАРШИ ЯНА ИҒВОГАРЛИК ҚИЛИШМОҚЧИ

ТРИПОЛИ, 24 апрель. (ТАСС). Ливия халқ жамаҳирияси олий халқ комитетининг ахборот ва маданият масалалари билан шуғулланувчи секретари М. Ш. Ал-Фитури бугун журналистларга дўст мамлакатлардан, жумладан Европадаги мамлакатлардан тушган маълумотларга қараганда, Америка Марказий разведка бошқармаси билан Исроилнинг «Моссад» разведкаси яқин вақт ичида Европада Ғарбий Берлин дискотекасидаги портлатишга ўхшаш катта террорчилик ҳаракати ўтказиш режасини тузаётганликларини айтди. Ал-Фитурининг гапларига қараганда, мана шу террорчилик ҳаракати қилингач. уни Ливияга тўнкаб, шу тариқа мамлакатга яна ҳужум қилиш учун баҳона қидиришни кўзламоқдалар.

Ливия жаҳон афкор оммасига мурожаат этиб, бундай иғвогарликнинг хатарли оқибатларидан огоҳлантириб қўймоқда, деб таъкидлади секретарь.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СПОРТНИНГ ҚИШКИ ВА ЁЗГИ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ОЛИМПИЯ РЕЗЕРВИ ГРУППАЛАРИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-МАШҚ МАРКАЗИ
САЛОМАТЛИК ВА БИОРИТМИК ГИМНАСТИКА ГРУППАЛАРИГА
ҚУШИМЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ГРУППАЛАРГА 16 ЁШДАН БОШЛАБ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. ГРУППАЛАР ЁШ КАТЕГОРИЯЛАРИГА ҚАРАБ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ. МАШҒУЛОТЛАР ҲАФТАДА УЧ МАРТА ТАЖРИБАЛИ ТРЕНЕР-МЕТОДИСТЛАР ТОМОНИДАН ЎТКАЗИЛАДИ.

Қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади: соғлиги ҳақидаги справка, касаллик тарихи варақасидан кўчирма, кардиограмма, 2 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР ЎТКАЗИЛАДИГАН ЖОЙЛАР:

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

биоритмик гимнастика группаларида эрталаб соат 7, 8 да, кечқурун 18, 19, 20, 21.00 да, ҳафтада уч марта.

Турли ёшдаги болалар учун фигурали учиш ва умумий жисмоний тайёргарлик машғулотлари бўйича пуллик абонемент группалари ташкил этилган:

4—5 ёшдан бошлаб фигурали учиш машғулотлари ўтиш учун;

7—15 ёшдан бошлаб умумий жисмоний тайёргарлик машғулотлари ўтиш учун.

Машғулотлар ҳафтада уч марта ўтказилади, бошланиш вақти —соат 19 ва 20.00 да.

«ЧИҒАТОЙ» СПОРТ БАЗАСИДА

«Саломатлик» ва умумий жисмоний тайёргарлик группаларида.

Машғулотларнинг бошланиш вақти —соат 8.00 да 19.00 да, ҳафтада уч марта.

Спорт жиҳозлари ва тренажёрлар сизнинг хизматингизда.

РЕСПУБЛИКА ВЕЛОТРЕКИДА

«Саломатлик» ва умумий жисмоний тайёргарлик группаларида.

Машғулотларнинг бошланиш вақти —соат 18.00 ва 19.00 да, ҳафтада уч марта.

Велосипедлар прокати сизнинг ихтиёрингизда.

ТЕННИС САРОЙИДА

«Саломатлик» ва умумий жисмоний тайёргарлик группаларида.

Машғулотлар —ҳафтада уч марта ўтказилади. Эрталаб соат 8, 9 да ва кечқурун 19.00 ва 20.00 да бошланади.

ЎҚУВ-МАШҚ МАРКАЗИ (бирлашмаси) ДА ҚУЙИДАГИ КЛУБЛАР ТАШКИЛ ЭТИЛГАН:

хоккей ишқибозлари — «Юбилей» марказий спорт залида;

спортнинг ўйин турлари бўйича — Теннис саройида.

КЛУБЛАРГА ҲАММА ХОҲЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкаларни телефонлар орқали олиш мумкин.
«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИ 46-07-53, 46-68-77.
«ЧИҒАТОЙ» СПОРТ БАЗАСИ —29-07-24.
РЕСПУБЛИКА ВЕЛОТРЕКИ—29-44-64.
ТЕННИС САРОЙИ —62-76-83, 62-76-84.
Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27).

ЭЛЕКТРОНИКА «МК—44» ХАТО ҚИЛМАЙДИ

Бу стол микрокалькулятори иқтисодий, бухгалтерлик ва бошқа ҳисоб-китобларни бажариш учун мўлжалланган.

«ЭЛЕКТРОНИКА МК-44» ҚУЙИДАГИ ҲИСОБЛАРНИ БАЖАРАДИ:

қўшув, айирув, бўлув, кўпайтирув;
ўзгармас рақам билан қўшув, айирув, бўлув, кўпайтирув;
процентлар, чегирмалар, устама сонлар ҳисоблайди, квадратнинг илдизини чиқаради;
даражага кўтаради (яхлит ижобий сонга);
тескари миқдорни; икки регистр хотирасидан фойдаланган ҳолда умумий натижаларни ва фарқни ҳисоблайди;
икки регистр хотирасидан фойдаланиш билан аввалги барча амалларни изчиллик билан бажаради;
учинчи регистр хотирасидан фойдаланиб ҳисобланган натижаларни автоматик жамлайди;
исталган регистр хотирасидаги натижаларни чиқариб олади;
нотўғри киритилган сонларни коррекциялайди;

Микрокалькулятор билан ишлаш махсус тайёргарликни талаб қилмайди.

Ҳажми —241х183х77 мм.

Баҳоси —120 сўм.

«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

ФРЯЗИНСК «ЭЛЕКТРОНПРИБОР» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

26, 27 апрель соат 19.00 да

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ,

ТОЖИК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ СОЛИСТИ

Жўрабек МУРОДОВ

КОНЦЕРТИ

Билетлар сарой кассаларида соат 14 дан 19.00 гача сотилмоқда.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IV да **Отелло**, 27/IV да **Парвона.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IV да **Майсаранинг иши,** 27/IV да **Саводсиз мунажжим.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Тошкентда биринчи марта «Москва муз устида цирк» коллективининг томошалари** (26/IV да 16, 19.00 да, 27/IV да 13, 16, 19.30 да).

Р. 11695. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри Б. 1591. ИНДЕКС 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12